

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission in
Kosovo

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations Unies au
Kosovo

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

TRANSKRIPT

**I SEANCËS PLENARE TË KUVENDIT TË KOSOVËS,
E MBAJTUR MË 08-09 KORRIK 2004**

**PLENARNE SEDNICE SKUPŠTINE KOSOVA,
ODRŽANE 08-09. 07. 2004. GODINE**

**KORRIK – JULI
2004**

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

R E N D I D I T Ë S

1. Miratimi i procesve: balit të seancës së mëparshme;
2. Shqyrtimi i propozimit për amendimin e Kornizës Kushtetuese;
3. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për kinematografinë;
4. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për tatimin në fitim;
5. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për ujërat;
6. Shqyrtimi i pare i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Pyjet;
7. Shqyrtimi i pare i Projektligjit për mbrojtjen e ajrit nga ndotja;
8. Shqyrtimi i pare i Projektligjit për të drejtat sendore;
9. Shqyrtimi i pare i Projektligjit për të drejtën familjare;
10. Shqyrtimi i pare i Projektligjit për konkurrencën;
11. Ratifikimi i Statutit të Universitetit të Prishtinës;
12. Shqyrtimi i propozimit për emërimin e anëtarit të Bordit për Telekomunikacion;
13. Shqyrtimi i propozimit të Qeverisë për emërimin e kryetarit dhe të një anëtari të Komisionit Regullativ të Prokurimit Publik, si dhe të kryetarit dhe të anëtarëve të Agjencionit për Prokurimin Publik dhe
14. Shqyrtimi i rekomandimit të Komisionit për Gjyqësi, Legislacion dhe Kornizë Kushtetuese për emërimin e prokurorëve.

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање записника са претходне седнице;
2. Разматрање предлога за амандментирање Уставног Оквира;
3. Друго разматрање Нацрта закона о кинематографији;
4. Друго разматрање Нацрта закона о порезу на добит;
5. Друго разматрање Нацрта закона о водама;
6. Прво разматрање Нацрта закона о изменама и допунама Закона о шумама;
7. Прво разматрање Нацрта закона о заштити ваздуха од загађености;
8. Прво разматрање Нацрта закона о предметном праву;
9. Прво разматрање Нацрта закона о породичном праву;
10. Прво разматрање Нацрта закона о конкуренцији;
11. Ратификација Статута Универзитета у Приштини;
12. Разматрање предлога за именовање члана у Борду за телекомуникацију;
13. Разматрање предлога Владе за именовање председника и једног члана Регултивне комисије јавне набавке, као и председника и члanova Агенције за јавну набавку и
14. Разматрање препоруке Комисије за питања правосуђа, законодавство и Уставни оквир о именовању јавних тужилаца.

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

AGENDA

1. Approval of minutes of the previous session;
2. Second reading for the Amendment of the Constitutional Framework;
3. Second reading of the Draft Law on Cinematography;
4. Second reading of Draft Law on the Income tax;
5. Second reading of Draft Law on Water;
6. Second Reading of Draft Law on changes and adjustments to the Draft Law of Forestry;
7. First reading of Draft Law on protection of air from pollution;
8. First reading of Draft Law on the items right;
9. First reading of the Draft law for the family right;
10. First reading of the Draft Law on Rivalry;
11. Ratification of the Statute of the University of Pristina;
12. Review of the proposal on appointment of the members to the Telecommunication Board;
13. Review of the proposal by the Government on appointment of President to the Regulatory Public Procurement Committee and one of its members appointment, as well as the appointment of the President and members of the Public Procurement Agency and
14. Review of the recommendation by the Committee of Judicial, Legislation and Constitutional Framework matters, on the appointment of the prosecutors.

T R A N S K R I P T

I SEANCËS PLENARE TË KUVENDIT TË KOSOVËS, E MBAJTUR MË 08-09 KORRIK 2004

Seanca plenare u mbajt në Sallën plenare të Kuvendit të Kosovës.

Seancën e kryesoi Akademik Nexhat Daci, kryetar i Kuvendit të Kosovës.

Bashkëkryesues i Seancës Bajram Kosumi, anëtar i Kryesisë së Kuvendit të Kosovës.

Seanca filloi punën në orën 10,10.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Mirëmëngjes dhe mirëseardhje në Seancën e rregullt plenare. Mirëseardhje edhe ministrale dhe punë të mbarë ju dëshiroj.

84 deputetë janë të pranishëm në sallë, por kartelat nuk i keni vendosur të gjithë, ju lutem. Ose, në qoftë se ndokush e ka harruar, le t'i paraqitet pastaj shërbimeve të Sekretarisë për të mos patur probleme lidhur me prezentimin.

Materialet për rendin e ditës me kohë iu janë shpërndarë deputetëve. Shpresoj se të gjithë i kemi shqyrtuar dhe analizuar mirë.

Prandaj, pa humbur kohë, kalojmë në pikën e parë të rendit të ditës: – Miratimi i Procesverbali nga seanca e mëparshme.

Lidhur me këtë do të përdorim të njëjtin mekanizëm. Ata që kanë vërejtje në Procesverbal, mund t'i paraqesin ato me shkrim, por në qoftë se ndokush ndien të nevojshme ta bëjë edhe gojarisht, ekziston ajo mundësi. Urdhëroni, zoti Meta.

HASAN META:

Zoti kryetar, të nderuar deputetë, ministra,

RTK-ja si duket, masllahat atje, një mjeshtër më ka qitur gjëja duke fjetur në seancë parlamentare! Dhe deshta për hirë të së vëretës, të them se – nëse është çfarë mjeshtri ai, me të vërtetë në këndin që qet kamera, ishte duke folur deputetja para meje, isha i mbështetur dhe kur shikon poshtë njeriu kapakt e syve bien poshtë. Dhe, me të vërtetë nuk jam i hidhëruar, nuk kam kurgjo, nuk do ta padis e asgjë, por i «raftë bollica me bisht», kurgjo tjetër s'kam çka të them.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit për publicitet. Unë pajtohem që kamera të mos keqpërdoret.

Prandaj, kalojmë në pikën e dytë të rendit të ditës – Shqyrtimi i Propozimit për amendamentimin e Kornizës kushtetuese, si pikë e radhës në vijim.

Në mbështetje të Vendimit të Kuvendit të Kosovës, të datës 30 tetor 2003, Grupi punues ka përfunduar punën në hartimin e amendamenteve në Kornizën kushtetuese dhe të njëjtat ia përcjell Kryesisë së Kuvendit të Kosovës për shqyrtim të mëtutjeshëm Komisionit për çështje gjyqësore, legjislacion dhe kornizë kushtetuese – konform Rregullës numër 9, të Shtojcës numër 2, Rregullës 14, pika 6 të Rregullores së punës të Kuvendit të Kosovës, në mënyrë që – pas shqyrtimit nga ana e Komisionit Kryesia t'i radhisë në një nga seancat plenare.

Ju e dini që kjo procedurë është kaluar dhe tani e kemi në rend të ditës.

Propozimin për shqyrtimin e grüpit të parë të amendamenteve, si dhe arsyetimin e tyre, do ta paraqesë Arsim Bajrami, kryetar i Komisionit legjislativ. Urdhëroni zoti Bajrami.

ARSIM BAJRAMI:

Të falemnderit zoti kryetar. Fillimisht dëshiroj që të shpreh qëndrimin e Grupit Parlamentar lidhur me procedimin në ndryshimin e Kornizës kushtetuese.

Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike të Kosovës do t'i japë mbështetje parimore dhe konkrete këtyre amendamenteve, edhepse jemi të vetëdijshëm se këto amendamente janë larg dëshirës reale të qytetarëve të Kosovës dhe të popullit të Kosovës për të patur një kushtetutë të mirëfilltë dhe një kushtetutë të plotë.

Ne vlerësojmë se ky është vetëm një hap i parë drejt krijimit të një baze të ardhshme të plotë kushtetuese dhe një kushtetute të mirëfilltë e cila do të shprehë tërësisht aspiratat legitime të popullit të Kosovës.

Mendojmë se këto ndryshime do të ndihmojnë që në fakt Qeveria e Kosovës, institucionet e Kosovës në mandatin e ardhshëm të mveshen me kompetenca të reja qeverisëse dhe në një mënyrë të ndihmojnë në përshpejtimin e zgjidhjes finale të statusit të Kosovës.

Siq dihet Komisioni ka punuar një kohë të gjatë dhe ka kërkuar një bashkëpunim që nga fillimi me përfaqësuesit e Zyrës ligjore të UNMIK-ut dhe n'fakt që nga fillimi ky proces ka qenë i hapur për pjesëmarrjen e ekspertëve të Zyrës ligjore të UNMIK-ut. Ata fillimisht kanë refuzuar. Më vonë, qëndrimi i fundit i Zyrës ligjore të UNMIK-ut është që të shtyhet votimi në Kuvendin e Kosovës dhe të formohet një komision i përbashkët, i cili në një të ardhme do të përgatisë zgjidhjet për ndryshimet e Kornizës kushtetuese.

Dëshirojmë të térheqim vëmendjen e Kuvendit të Kosovës që pika 14.3 e Kornizës kushtetuese i jep të drejtë Kuvendit të Kosovës që me mbështetje prej dy të tretave të votojë nismën për ndryshimin e Kornizës kushtetuese. Pra, fuqia e këtij Kuvendi është vetëm në dhënien e propozimit. Ndërkaq, autoritet përfundimtar që do të lejojë këto ndryshime kushtetuese, siq dihet, është përfaqësuesi special i Sekretarit të përgjithshëm.

Ne mendojmë se ka mjaft hapësirë dhe kohë që eventualisht çështjet kontestuese derisa të dekretohet lejimi i këtyre amendamenteve të zgjidhen në raport midis institucioneve të Kosovës dhe UNMIK-ut dhe jemi të vetëdijshëm që pas votimit në Kuvendin e Kosovës ka hapësirë të mjaftueshme që të sqarohen të gjitha çështjet kontestuese në mënyrë që procesi i ndryshimit të jetë një proces i përbashkët. Një proces i përbashkët, për shkak se vlerësojmë që ai është edhe në interes të vetë UNMIK-ut në mënyrë që të përshpejtohet realizimi i Rezolutës 1244 dhe në një mënyrë të përgatitet edhe zgjidhja finale e statusit të Kosovës, e cila – siq dihet - në vitin 2005 është e mundshme pas evaluimit të standardeve.

Grupi punues, në shumicën e çështjeve, ka arritur të harmonizojë çështjet. Në emër të Grupit Parlamentar propozoj që sot të votohen amendamentet, duke përjashtuar amendamentin për përfaqësimin e minoriteteve, i cili do të mund të përpunohet dhe të harmonizohet me minoritetet tjera dhe amendamentet ku ka alternativa. Domethënë, propozoj që këto amendamente të lëhen për një fazë të mëvonshme, në mënyrë që vërtetë sot në seancën e Kuvendit të arrihet një konsensus i plotë dhe Kuvendi të jetë njëzërit për këto amendamente, të cilat nuk janë kontestuese.

Dëshiroj të theksoj se megjithë dëshirën që të jetë këtu kryetari i Partisë Demokratike të Kosovës, ai ndodhet në udhëtim për Bruksel dhe ai po ashtu i mbështet në pikëpamje parimore këto ndryshime. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. E ka fjalën shefi i Grupit Parlamentar të Lidhjes Demokratike, profesor Sabri Hamiti. Urdhëroni profesor

SABRI HAMITI:

Zotni kryetar i Kuvendit të Kosovës, deputetë – kolegë të nderuar dhe ministra,

Mendoj që nuk duhet të fliten shumë fjalë sot këtu, të veçanta. Ne jemi në një procedurë të irregullt brenda Kuvendit që të ndryshohen disa pjesë të kornizës kushtetuese, që është një nevojë e domosdoshme në mënyrë që të funksionojnë institucionet përfaqësuese të Kosovës dhe qeverisëse.

Komisionet e kanë kryer punën. Kuvendi, në fazë të mëhershme, i ka përkrahur amendamentet në Kornizë, Grupi ynë Parlamentar mendon se duhet të votohen menjëherë dhe mendojmë që kjo është vetëm një fazë e mundësisë së marrjeve të kapaciteteve qeverisëse të institacioneve të Kosovës, sepse - ju e dini - qëndrimi ynë është që Kosova duhet të ketë kushtetutë, dhe ne mendojmë se do ta ketë shpejt.

Për këtë fazë, është domosdo që këto amendamente të votohen dhe ne do t'i votojmë, dhe i thërrasim edhe të tjerët t'i votojnë. Falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Profesor, ju falemnderit. Zoti Dugolli, a doni të merrni fjalën, edhepse s'e keni obligim. Urdhëroni.

BUJAR DUGOLLI:

Edhe ne deklarojmë edhe një herë mbështetjen tonë dhe do t'i votojmë sot këto amendamente për ndryshime dhe plotësimë në Kornizën kushtetuese. Ashtu siç u tha edhe më herët, kemi disa rezerva tek ato amendamente, sikur që janë te 24-shi, 35-shi dhe 36-shqi – që janë me alternativa dhe kërkojmë që këto – pasi janë me alternativa të mos vëhen në votim por të harmonizohen në Komision dhe mes grupeve parlamentare dhe të mos ketë ndarje në këtë aspekt, por t'i unifikojmë dhe çka s'arrijmë sot t'i kryejmë – t'i përfundojmë në seancën e ardhshme. Falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Falemnderit. E ka fjalën zoti Gani Sadik.

GANI SADIK:

Ju falemnderit zoti kryetar. Të nderuar ministra, kolegë,
Në emër të Grupit Parlamentar të të tjerve, ne më 16 të muajit të kaluar kemi dhënë vërejtjet tona në Kornizën kushtetuese për ndryshime. Jemi për ndryshime, por kemi do vërejtje. Për fat të keq, unë vetë ia kam dorëzuar kryetarit të Komisionit vërejtjet tona me shkrim, s'kemi marrë kurgjo me shkrim. Tash, me të vërtetë, s'dijmë qysh me reagu dhe çka me bë.

Ju kisha lutar, zoti kryetar, nëse ka mundësi – ne kemi lypë ose të takohemi me Komisionin, ta sqarojmë këtë problem në mes veti. Po them se jemi për ndryshimin e kushtetutës, por kërkesat tona janë brenda standardeve, brenda Kornizës kushtetuese. Ato të sqarohen nga Komisioni dhe sigurisht se do të votojmë. Ju lutem, nëse ka mundësi, këtë ditë të mos votohet dhe të heqet prej rendit të ditës kjo pikë. Falemnderit shumë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit për pjesëmarrje. Hilmo, fjalën duhet ta marrin vetëm shefat e grupeve parlamentare, jo anëtarët e grupit punues...

HILMO KANDIĆ:

Hvala. Ja është samo nešto što imam pravo da kažem kao Parlamentarna partija, dakle kao Bošnjačka SDA Kosova. Ja sam bio član i Radne grupe za promjenu i dopunu Ustavnog okvira. Bošnjačka SDA Kosova u potpunosti prihvata da tema koja je na dnevnom redu oko Ustavnog okvira danas izglosa, normalno uz sve što i predsednik Komisije kazao, a kod poglavljja 9, vjerujem da se radi o tome da se odloži za neko drugo vrijeme.

Dakle, mi kao Parlamentarna stranka BSDAK, smatramo da bi trebalo danas da se izglosa ova tačka. Hvala.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Unë ju propozoj që të procedojmë, sepse deri në amendamentin 20, në kreun 9, nuk kemi asnjë alternativë as dilemë dhe pastaj të shohim, ta

bëjmë një pauzë dhe vendosim. Për të mos humbur kohë, të procedojmë me radhën e amendamenteve siç janë paraqitur nga të dy komisionet.

Amendamenti 1.

Mendoj se të gjithë deputetët e keni, dhe nuk kam nevojë ta lexoj.

Kush është për aprovimin e këtij amendamenti? Ju falemnderit.
A ka votë kundër, ju lutem. Nuk ka asnë votë kundër.

Të pranishëm janë 88 deputetë, prandaj konsideroj se ky amendament ka kaluar.

Për “abstenime” nuk ka nevojë të pyesim, sipas Rregullores.

Amendamenti 2.

Kush është për aprovimin e këtij amendamenti, ju lutem. Ju falemnderit.
A ka ndonjë votë kundër? Nuk ka kasnjë votë kundër.

Konstatoj se edhe amendamenti 2 është aprovuar.

Amendamenti 3.

Kush është për? Ju falemnderit shumë.
A ka votë kundër? Nuk ka asnë votë kundër.

Konstatoj se amendamenti 3 ka kaluar.

Amendamenti 4.

Kush është për aprovimin e këtij amendamenti? Ju falemnderit.
A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Konstatoj se amendamenti ka kaluar.

Të pranishëm në sallë janë 82 deputetë dhe kemi kuorum dhe konsideroj se vendimi është i plotëfuqishëm.

Amendamenti 5.

Kush është për? Ju falemnderit.
A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
Amendamenti 5 është i votuar.

Amendamenti 6.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër. Nuk ka votë kundër.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 7.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 8.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 Konsideroj se kalon amendamenti.

Kreu i tretë: Amendamenti 9.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 Kalon amendamenti.

Kreu i katërtë: Amendamenti 10.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 11.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër?

Ju lutem, le të deklarohen të gjithë deputetët me rastin e votimit, sepse pastaj mund të kemi probleme procedurale.

A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Konsideroj se ka kaluar amendamenti.

Amendamenti 12.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 13.

Kush është për? Ju falemnderit.

A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 14.

Kush është për? Ju falemnderit shumë.
A ka votë kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 15.

Kush është për?
A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Kalon amendamenti.

Kreu i pestë: Amendamenti 16.

Kush është për? Ju falemnderit.
A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 17.

Kush është për?
A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Kalon amendamenti.

Kreu i gjashtë: Amendamenti 18.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Kalon amendamenti.

Kreu i shtatë: Amendamenti 19.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Kalon amendamenti 19.

Kreu i tjetër: Amendamenti 20.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Kalon amendamenti.

Dhe tani kalojmë në Kreun që kemi diskrepanca, kemi ndryshime. I kemi dy mundësi dhe ne si Seancë duhet të vendosim. Një mundësi është që të bëjmë një pauzë dhe Komisioni përkatës funksional të takohet dhe t'i marrë në shqyrtim këto, ose mundësia e dytë që t'i heqim këto nenet që nuk janët ë harmonizuara dhe të procedojmë me tjerat.

Mendoj se mund të bëjmë një pauzë, në mënyrë që, pastaj - Komisioni t'na e jep mendimin dhe propozimin e vet.

Komisioni për kornizë kushtetuese dhe legjislacion, bashkë me shefat e grupeve parlamentare, le të punojnë dhe pastaj të kthehem pas një gjysmë ore apo një orë, sa të është nevoja - për ta vazhduar punën. Ju falemnderit.

(Vijoi pauza)

(Pas pauze, Seanca vazhdoi punën)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Mendoj se mund të vazhdojmë. 87 deputetë janë të pranishëm, dhe Xhezairi - kur ta përfundojë telefonimin, bëhen 88!

Disa sqarime në fillim. Komisioni, sikur u morëm vesh, ka kryer punën dhe t'ju informoj me kënaqësi se është vendim unanim. Për këtë, esenca kryesore ka qenë dhe është – që të ruhet ekuilibri etnik në Parlament. Dhe, këtu ka pajtueshmëri të plotë – edhe me Komisionin për kornizë kushtetuese edhe me shefat e grupeve parlamentare.

Me Shefin e Grupit Parlamentar të etnive joserbe dhe joshqiptare, në fillim nuk jemi kuptuar mirë, ose unë nuk kam qenë i qartë sa duhet, prandaj po e marr përgjegjësinë si udhëheqës i Seancës dhe është arritur në parim ky konsensus. Prandaj, të them se nuk ka prishje të bâlancit të përfaqësimit në Parlament lidhur me amendamentet ku ka alternativa.

Megjithatë unë do ta ftoj kryetarin e Komisionit që t'na tregojë dhe të sqarojë se për cilat nene janë marrë vesh që kësaj radhe të mos procedohen, por kjo të bëhet në seancën e ardhshme – pasi të merren vesh në Komision me Grupin Parlamentar të pakicave joserbe dhe joshqiptare.

Prandaj, profesor fjalën e keni ju. Urdhëroni.

ARSIM BAJRAMI:

Falemnderit zoti kreytar. Siç e thatë edhe ju, në Komision është arritur një konsensus i plotë i të gjitha grupeve parlamentare dhe përfaqësuesve të minoriteteve që votimi për amendamentin 21 të shtyhet dhe në ndërkohë Komisioni do të punojë me propozimin që e kanë dhënë përfaqësuesit e minoriteteve dhe me minoritetet që të harmonizojë çështjet dhe në një nga seancat e ardhshme do të propozojë zgjidhjet për këtë amendament. Pra, është vendim unanim që për këtë seancë të shtyhet votimi për këtë amemdament.

Po ashtu, ne kemi ra në dakord që të gjitha amendamentet, ku ka alternativa – e të tilla janë amendamentet 24, 35 dhe 36 – të shtyhet miratimi i tyre për një fazë të mëvonshme derisa të tejkalojen këto alternativa dhe deri sa të kemi një propozim unik i cili pastaj do të mundësojë edhe një vendimmarje të kualifikuar çfarë edhe parashihet për këto ndryshime. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. E ka fjalën Gani Sadik. Urdhëroni Gani.

GANI SADIK:

Ju falemnderit zoti kryetar. Me keqardhje mundem me thënë se ne këtë nuk deshëm me bë, por – zoti kryetar, ne shkresën tonë – amendamentet tona i kemi dhënë më 16-tin të muajit të kaluar. Ne pritëm që Komisioni të bisedojë me ne, ose me shkrim t'na japë diçka. Ne nuk patëm kurgjo dhe reaksiuni ynë është për atë, sepse amendamentin e parë dhe të dytin ne e votuam.

Me keqardhje po ashtu mund të them se ne tre vjet kemi votuar, jemi me ju – bashkërisht. Ne nuk deshtëm të ndahemi tash. Por, besoj se z gjidhja gjendet, ndoshta mosmarrëveshja ka ekzistuar, e ndoshta edhe unë vetë s'e kam kuptuar, por të bisedojmë me Komisionin – aty ku ka mundësi – të rregullohet dhe për kushtetutë jemi, nuk jemi duke e frenuar kushtetutën. Falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit shumë. Duhet të them edhe një herë se përgjegjësinë për moskuptuarje po e marr unë mbi vete si udhëheqës i Seancës dhe është kryesore të procedojmë.

Prandaj, vazhdojmë me punën.

Amendamenti 21 heqet prej rendit të ditës, ashtu sikur informoi kryetari, me pajtueshmëri të plotë.

Shkojmë me:

Amendamentin 22, që ka pajtueshmëri të plotë për ta votuar.

Kush është për? Ju falemnderit.

A ka votë kundër? Nuk ka asnje votë kundër.

Meqenëse nuk po dëgjohemi sa duhet – dhe me qëllim, edhe pse votë nuk ka, prandaj po pyes tash – pasi që po shoh për herë të parë se ka që nuk i kanë ngritur duart të gjithë:

A abstenon kush? Dy abstenime.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 23.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka asnë votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 24, shtyhet – sipas marrëveshjes. Do të thotë, lëhet për seancë tjetër.

Amendamenti 25.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka asnë votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 26.

Kush është për? Ju falemnderit shumë.
 A ka votë kundër? Nuk ka asnë votë kundër.
 A ka abstenime? Janë dy abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 27.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka asnë votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 28.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Janë tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 29.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Janë katër abstenime.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 30.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 31.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A abstenon ndokush? Katër abstenime.
 Kalon amëndamenti.

Amendamenti 32.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Dy vota kundër.
 A ka abstenime? Dy abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 33.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka kush kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 34.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 35 heqet nga shqyrtimi i sotëm.

Amendamenti 36 heqet nga shqyrtimi i sotëm.

Amendamenti 37.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 38.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamente nti 39.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 A ka abstenime? Katër abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 40.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 41.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A abstenon kush? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 42.

Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A abstenon kush? Tre abstenime.
 Kalon amendamenti.

Këtu kam një përmirësim teknik. Është i fundit - më thonë 42-shi, kurse këtu e kanë shkruar si 43-esh, dhe kjo s'prishë punë.

Tani duhet t'i votojmë amendamentet e sotme të proceduara, në tërësi.

Të pranishëm janë 88 deputetë.

Prandaj, ftoj deputetët të deklarohen.

Kush është për aprovimin në tërësi të amendamenteve të procedura? Ju falemnderit shumë.

A ka votë kundër? Nuk ka asnje votë kundër.

A ka abstenime? Janë tre abstenime.

Prandaj, konstatoj se janë aprovuar të gjitha amendamentet e procedura sot për Kornizën kushtetuese.

Ju falemnderit shumë.

(Duartrokitje frenetike)

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For ..... Shumica – Većina – Majority.....
  - Kundër – Protiv – Against ..... 00.....
  - Abstenime – Uzdržani – Abstained..... 03 .....
-

Unë mendoj që, para se të vazhdojmë me procedimin e ligjit, i kemi merituar 30 minuta kafe-pauzë.

Por, para se ta bëjmë këtë, për fjalë u paraqit profesor Bajrami. Urdhëroni, mund ta merrni fjalën.

ARSIM BAJRAMI:

Fillimisht shprehi kënaqësinë që Seanca plenare ka votuar amendamentet dhe dëshiroj t'ju njoftoj se bashkë me këto amendamente UNMIK-ut duhet t'i përcillet edhe një pako e vërejtjeve redakturiale-gjuhësore që janë pjesë e këtyre amendamenteve dhe propozoj që bashkë me këto amendamente t'i bashkëngjiten edhe vërejtjet gjuhësore e redaktoriale, të cilat janë dhënë nga deputeti Hydajet Hyseni dhe që janë pranuar në parim.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Do të procedohet sipas rregullit.

(Vijon pauza)

(Pas pauzës, Seanca vazhdoi punën)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju lutem, kemi kuorum të mjaftueshmë dhe mund të punojmë.

Në rend dite është – radhitja e amendamenteve në Projektligjin për kinematografinë.

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 22 janar 2004.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar dhe Kuvendit i kanë paraqitur raporte fillestare dhe plotësuese, si dhe rekomandime me amendamente që do të procedohen gjatë votimit.

Komisioni për çështje gjyqësore, legjislacion dhe kornizë kushtetuese, ka vlerësuar se Projektligji për kinematografi ka bazueshmëri juridike në Kornizën kushtetuese të Kosovës.

Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve, ka vlerësuar se Projektligji për kinematografi dhe amendamentet e propozuara nuk cenojnë të drejtat dhe interesat e komuniteteve.

Komisioni për buxhet, ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për kinematografinë përbajnjë implikime buxhetore por janë të përballueshme për buxhetin e konsoliduar të Kosovës.

Amendamente te propozuara, në mënyrë specifike reflektojnë qëndrimet e komisioneve parlamentare dhe të deputetit Lirak Çelaj.

Amendamenti 1, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju falemnderit.

A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 2, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.

Shikoje! Po kur nuk ka kundër, çka kam me pyet për abstenim! ....

A abstenon kush? Po, nuk abstenojnë, si po e sheh!

Amendamenti 3, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 A ka abstenime? Jo. E dij që s'ka!
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 4, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 5, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 A ka abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 6, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 7, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka kundër.
 A abstenon kush? Nuk abstenon.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 8, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 A abstenon kush? Askush.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 9, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka kush kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 10, deputeti Lirak Çelaj, me përkrahje nga Komisioni funksional.

Kush është për? Ju falemnderit.

A ka votë kundër? Një kundër.

A ka abstenime? Një abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 11, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 12, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju falemnderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

A abstenon kush? Askush.

Kalon amendamenti.

Kishte me qenë rendi të votojmë me elektronikë. Pyes regjinë – a mund të votojmë. Deputetët s'i kanë të gjithë kartelat. Vazhdojmë me mënyrën e mëparshme.

Amendamenti 13, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju falemnderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

A abstenon kush? Askush.

Njëzërit aprovohet.

Amendamenti 14, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

A abstenon kush? Askush.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 15, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër?

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 16, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 A abstenon kush? Askush.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 17, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 18, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 A ka abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 19, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 20, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka kush kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 21, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 22, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka kush kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 23, Komisioni funksional.
 Kush është për?

A ka kundër?

A ka votë abstenimi? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 24, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju falemnderit.

A ka kundër?

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 25, Komisioni i buxhetit, me përkrahje të Komisionit funksional.

Kush është për?

A ka kundër?

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 26, Komisioni i buxhetit, me përkrahje të Komisionit funksional.

Kush është për?

A ka kundër?

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 27, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka kundër?

Abstenime? Nuk ka. Ju falemnderit.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 28, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër?

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 29, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka kush kundër?

S'po dij pse po pyes për kundër, kur po e shoh se të gjithë jeni për miratim.
Mirë, procedura duhet të zbatohet!

A ka abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 30, Komisioni i buxhetit, me përkrahje nga Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka kundër? Gani Koci kundër. Në rregull, një kundër.
 A ka abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti. Ju falemnderit shumë.

Amendamenti 31, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A abstenon ndokush nga votimi? Askush.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 32, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 A abstenon kush? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 33, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka kundër? Nuk ka kundër.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 34, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 35, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 36, Komisioni i buxhetit, me përkrahje nga Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 A ka kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 37, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 38, Komisioni funksional.
Kush është për? Ju falemnderit.
Kundër? Nuk ka.
Abstenime? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 39, Komisioni funksional.
Kush është për?
A ka kush kundër? Nuk ka.
Abstenime? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 40, Komisioni funksional.
Kush është për?
A ka kush kundër? Nuk ka.
Abstenime? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 41, Komisioni funksional.
Kush është për?
A ka votë kundër? Nuk ka.
Abstenime? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 42, Komisioni funksional.
Kush është për?
Urdhëro.

SABRI HAMITI:

Unë mendoj që zgjedhja që ka qenë është më e mirë se kjo, sepse këshilli drejtues i projektuar i një Qendre Kinematografike të Kosovës nuk është kurrfarë organi që do të duhej të mirrej Kuvendi i Kosovës me të. Ky është organ profesional, dhe unë mendoj se varianti i propozuesit të ligjit është më normal sesa ky që është bërë këtu. Kaq pata.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. E ka fjalën Lirak Çelaj.

LIRAK ÇELAJ:

Mendoj se, me gjithatë – duhet të përkrahet ky amendament, sepse nuk është vetëm organ profesional. Është një bord që ka nivelin që kujtoj është në nivel të agjencionit praktikisht dhe nuk mund t’ia lëmë një ministri që të emërojë katër pesë-vetë... dhe atëherë mund të klanizohet dhe të vëjmë në qark të mbyllur një proces. Këta do të manipulojnë, në të vërtetë do të kenë në dispozicion miliona euro në të ardhmen si agjencion dhe nuk mund t’i lëmë në katër pesë-vetë e të jenë në duar të një njeriut. Prandaj, mendoj se është një gjë shumë e rëndësishme, sikur bordet tjera që po i votojmë këtu, mendoj se edhe ky duhet ta ketë atë nivel.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Ministrí, mund ta sqarojë më detajisht.

BEHXHET BRAJSHORI:

I nderuari zoti kryetar, të nderuar kolegë deputetë, kolegë ministra, Mendoj se propozimi i propozuesit që është dhënë në fillim, është më i mirë, ashtu siç e tha edhe deputeti Hamiti dhe unë mbështhes që këshilli drejtues i QKK duhet të ketë pesë anëtarë dhe të emërohet nga ministri.

Në vazhdim të amendamentit 42 ju e keni përbërjen e anëtarëve të Këshillit drejtues, prandaj nuk ka mundësi atë që e thotë deputeti Çelaj që të ketë indikacione.

Megjithatë, mendoj se propozimi i parë që është dhënë në Projektligj, të aprovohet nga deputetët. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Dëgjuam arsyetimin... Urdhëroni, zoti Gani.

GANI KOCI:

Konsideroj se ne duhet të veprojmë sipas praktikave që kemi vepruar deri tash dhe jo të shkojmë prej rastit në rast.

Unë konsideroj se ky është një bord këshilldhënës ose një bord drejtues dhe duhet vepruar sipas zgjedhjeve që i kemi bërë për bordet e tillë dhe jo vetëm të një ministrie, por të shumë ministrive tjera dhe nuk konsideroj se duhet bërë përjashtime në këtë rast.

Të mos i përshtatet ligji ministrit dhe ministrisë, ose individit, por të bëjmë ligj që t'i qëndrojë kohës. Nëse në raste tjera kemi vepruar, tash do të kemi raste edhe në ligjet tjera kur formohen bordet e tillë këshilluese dhe emërimin e tyre do ta bëjë pikërisht ky Kuvend, edhe me këtë rast nuk duhet bërë përjashtime.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Jemi në procedurë. Urdhëroni Mevlyde...

MEVLYDE SARACI:

Po e ndiej si obligim moral që t'i bëj me dije kolegët deputetë se që nga diskutimi, në ditët e para, unë – si anëtare e Komisionit, në mbështetje edhe të kolegës sime dhe të disa kolegëve tjerë – kemi qenë për atë që ky amendament të mos shkojë. Për këtë është edhe procesverbali, prandaj e kam obligim moral që si anëtare e këtij Komisioni ta thërras këtë Kuvend që të mos e aprovoi këtë amendament, por të mbetet si në tekst. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Nuk ka më nevojë për debat. Dëgjuam mendimet. Amendamenti iu është shpërndarë deputetëve, prandaj e juaja është ta votoni apo mos ta votoni.

Amendamenti 42 – propozim i Komisionit funksional.
Kush është për? Të numërohen votat, ju lutem.
27 janë për, prandaj amendamenti nuk aprovohet.

(Reagim – pa kycje të mikrofonit)

Ju lutem, vendimi mirret gjithmonë me 50 plus 1 në Parlament të kuorumi të pranishëm. Ato me Hydajetin i shqyrtoni! Hydajet, më fal nuk ke drejt në replikë, sepse... Urdhëroni, anëtar i Kryesisë je!

HYDAJET HYSENI:

Pa dashur që të bëj as replikë as polemikë, por vetëm desha ta kujtoj Kuvendin se ne – pak më parë – e saktësuam edhe në Kornizën kushtetuese si merren vendimet në Kuvendin e Kosovës. Merren duke i numëruar votat për dhe kundër – nëse kemi kourumin dhe, natyrisht – duke mos i llogaritur abstenuesit. Sipas kësaj, megjithatë është e drejtë vërejtja e kolegut Kurteshi që në raste të tillë duhet pyetur – kush është kundër, kush abstenon dhe pastaj të merret vendimi. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Hydajet të falemnderit shumë. Unë e dij që ti ke marrë vendime edhe me 15 vota për, por për këto tri vite sa kam udhëhequr unë – kurrë nuk është lejuar vendim nën kuorumin përvendimmarje. Prandaj, mbetet e drejta për ankesë ose për interpretim të procedurës së tillë. Në seancë unë e vlerësoj këtë, dhe mund të jetë gabim por ky vlerësim le të jetë i yti.

Kalojmë në amendamentin 43, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju falemnderit.

A ka votë kundër?

A ka abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendameti 44, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër?

A ka abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 45, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër?

A ka abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 46, deputeti Lirak Çelaj – pa përkrahje nga Komisioni funksional. Urdhëroni, mund ta merrni fjalën.

LIRAK ÇELAJ:

Vetëm desha ta sqaroj sepse kjo prapë lidhet me këtë amendamentin 42 që nuk e votuam. Në versionin ekzistues është që ministri prapë emëron drejtorin e QKK. Në qoftë se e ka këshillin drejtues tash që mbet, edhe drejtorin – atëherë prapë po mbetet në atë që thash – një njeri e kontrollon. Pse të kemi një organ të tillë në qoftë se ministri e emëron gjithë. Atëherë le të jetë ministri për ta udhëheqë gjithë këtë fond për kinematografinë dhe pse të krijojmë një organ të tillë. Prandaj, mendoj se kjo e ka nivelin e agjencionit dhe ftoj që të përkrahet amendamenti, ose të mirren përbazë aktet juridike 2001/36 dhe 2003/2 të cilat e përcaktojnë mënyrën se si emërohen drejtorët.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. A ka ndokush nga Komisioni që mund ta përkrahë këtë propozim. Unë duhet të procedoj Lirak. Do të thotë kësaj radhe edhe unë jam në dilemë por duhet të procedojmë sipas rregullave. Urdhëroni Mevlyde.

MEVLYDE SARAÇI:

Vetë fakti që e kemi sqaruar në amendamentin 44 se prej kujt përbëhet këshilli drejtues, këtu kuptohet se nuk është çështja te kompetencat për një njeri. Ne si Komision e kemi hudhë këtë amendament dhe përsëri ju ftoj ta hudhim.

KRYETARI I KUENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Ju ftoj të përcaktoheni.

Amendmenti 46, deputeti Lirak Çelaj, pa përkrahje nga Komisioni funksional. Kush është për? Të numërohen votat, ju lutem. 30 vota për, nuk kalon amendamenti.

(Ndërhyrje – pa kyçje të mikrofonit)

Edhe njëherë të dijmë për kuorumin çfarë është. 74 janë prezent. 38 duhen të jenë për, 30 kanë qenë – nuk kalon amendamenti.

Amendmenti 47, Lirak Çelaj, pa përkrahje nga Komisioni funksional.

(Ndërhyrje – pa kyçje të mikrofonit)

Pyes kush është për amendamentin 47 të deputetit Lirak Çelaj?

Po, por kyçe mikrofonin.

LIRAK ÇELAJ:

Kjo ka të bëj tash për material që të votohet, sepse kjo përmbahet tash në atë amendamentin që ka qenë në ligj, prandaj edhe nuk ka kuptim t'i votojmë këto dy herë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Mirë, ju falemnderit. Amendamenti 47 hiqet.

Amendamenti 48, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër?
 A ka abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 49, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka kush kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 50, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 51, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 52, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 53, Komisioni funksional.
 Kush është për? Falemnderit.
 A ka votë kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 54, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 55, Komisioni funksional.
 Kush është për?

A ka kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 56, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka kush kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 57, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

(Ndërhyrje – pa kycje të mikrofonit)

Po urdhëro, si po më këshillon, si t'ia bëj...?

(Ndërprerje)

Falemnderit.
 Amendamenti 58.
 Kush është për?
 Kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 59, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka kush kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 60, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 Kundër?
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

(Në vazhdim, Seancën plenare e kryeson bashkëkryesuesi Bajram Kosumi, anëtar i Kryesisë së Kuvendit të Kosovës)

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Po vazhdojmë të votojmë amendamentet, vetëm me shpejtësi tjetër.
 Amendamenti 61, Komisioni funksional.
 Kush është për?

Po, urdhëro Nekibe.

(Ndërhyrje e N. Kelmendit – Për procesverbal të konstatohet se që nga tash seancën e krysoni ju)

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Po, po - për procesverbal do të konstatohet se unë e udhëheq seancën prej tash.
 Ju falemnderit.

Amendamenti 61, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 Kush është kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 62, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju falemnderit.
 Kush është kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 63, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 64, Komisioni funksional.
 Kush është për? Falemnderit.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 65, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica. Falemnderit.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 66.

Kush është për? Shumica. Falemnderit.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 67, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kush është kundër? Nuk ka. Falemnderit.

Kalon amendamenti.

Të falemnderit! Amendamenti, kalon vetëm me shumicë, çfarëdo shumice.

Amendamenti 68, Komisioni funksional.

Kush është për? Falemnderit.

A ka kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 69.

Kush është për? Falemnderit.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 70.

Kush është për? Falemnderit.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 71.

Kush është për? Falemnderit.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 72.

Kush është për? Falemnderit.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 73, Komisioni i buxhetit, me përkrahje nga Komisioni funksional.

Kush është për? Falemnderit.

A ka kush kundër? Një kundër.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 74, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica është pér. Falemnderit.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 75.
 Kush është pér? Shumica. Falemnderit.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 76, Komisioni funksional.
 Kush është pér? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 77, Komisioni funksional.
 Kush është pér?
 Urdhëroni. Sabri Hamiti, e ka fjalën.

SABRI HAMITI:

Ne nuk e përkrahim këtë amendament dhe mendojmë që nuk ka nevojë kinotekë si arkiv i veçant publik në kuadër të ministrisë të kulturës të formohet.

BASHKËKRYYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Të falemnderit. A ka ndokush që mbron amendamentin këtu? Komisioni?
 Urdhëro, Lirak.

LIRAK ÇELAJ:

Tash po flas në emër të nënkyetarit pér Komision, meqë po shoh se kryetarja nuk është këtu. Ne kemi vendosë të jetë kështu, që të mos ketë një institucion tjetër dhe të mos ngarkohet buxheti, prandaj edhe është thjeshtësue kështu dhe kinoteka është vënë si një arkivë brenda Ministrisë. Përndryshe, në qoftë se bëhet arkiv filmat edhe ashtu arkivohen nëpër biblioteka e në arkiva dhe nuk ka logjikë që të jenë dy, në qoftë se bëhet edhe një institucion tjetër... Ky ka qenë vendim i Komisionit praktikisht me shumicë votash dhe s'po di...?

BASHKËKRYYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Administrata, bëhuni gati t'i numëroni votat.
 Kush është pér amendamentin 77 të Komisionit funksional?
 25 vota janë pér.

Kush është kundër amendamentit?
 38 janë kundër. Ju falemnderit.
 Nuk kalon amendamenti.

Amendamenti 78, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica, ju falemnderit.
 A ka kush kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 79, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kush është kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 80, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kush është kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 81, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.
 Kush është kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 82, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.
 A ka kush kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Ju falemnderit. 73 deputetë janë prezent.

Amendamenti 83, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 84, deputeti Lirak Çelaj, pa përkrahje nga Komisioni funksional.
 Kush është për?
 Urdhëro Lirak.

LIRAK ÇELAJ:

Kjo ka të bëjë me nenin 5 te dispozitat ndëshkuese atje në fund. Neni 5 është heq në fillim, kështu që këtë ne kemi harrue në Komision ta shqyrtojmë dhe se,

meqë neni 5 është heq, nuk ka kurrfarë kuptimi që të mbetet. Është i paobjekt, dome thënë.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Është i paobjekt. Shumë falemnderit për sqarim. Amendamenti 84 është i paobjekt dhe hiqet.

(Ndërhyerje – pa kyçje të mikrofonit)

LIRAK ÇELAJ:

Në qoftë se mbetet “ndëshkimi” në bazë të nenit 5, se neni 5 është heq dhe ne nuk kemi si ta “ndëshkojmë”. Duhet të votohet të hiqet, por kemi harruar ta shqyrtojmë në Komision dhe unë besoj se është edhe përkrahje e Komisionit, meqë është heq neni 5.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Doni të thoni duhet votuar për ta hequr?

LIRAK ÇELAJ:

Po pra. Përndryshe, po të mbetet – s'bën. Domethënë, me u votue që të hiqet neni 70.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

U kuptuam. Nga Komisioni funksional, a ka ndokush?

LIRAK ÇELAJ:

Unë jam nga Komisioni funksional!

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

A, ju jeni, nënkyratar.

A ka kush që e kundërshton amendamentin?

Ministri? Nuk dëshiron.

Atëherë e vë në votim.

Kush është të miratohet amendamenti 84? Le të numërohen votat, ju lutem. Shumica. Ju falemnderit.

A ka kush kundër amendamentit? Nuk ka.
Kalon amendamenti. Ju falemnderit.

Amendamenti 85, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
A ka kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 86, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 87, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 88, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 89, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti i fundit – 90, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Tash vë në votim për miratim Projektligjin për kinematografi, në tërësi me amendamentet e miratuara.

Kush është për? Shumica absolute. Ju falemnderit.
Kush është kundër? Nuk ka asnjë.
Abstenime? Nuk ka asnjë.

Konstatoj se me shumicë absolute të votave të deputetëve, miratohet Ligji për kinematografinë e Kosovës.

(Duartrokitje)

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For ..... Të gjithë – Svi - All.....
  - Kundër – Protiv – Against ..... 00.....
  - Abstenime – Uzdržani – Abstained..... 00.....
-

Kalojmë në pikën vijuese të rendit të ditës – Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për tatimin në fitim.

Më lejoni t'i bëj disa konstatime hyrëse.

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 17 qershori 2004.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar dhe Kuvendit i kanë paraqitur raportet dhe rekomandimet me amendamentet që do të procedohen gjatë votimit.

Tani fillojmë me votimin e amendamenteve të komisioneve përkatëse.

Amendamenti 1, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 2, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.
A ka kush kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 3, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Ju falemnderit.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 4, kemi dy propozime:

- a) Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet, dhe
- b) Deputeti Bedri Selmani.

Urdhëro. E ka fjalën deputeti Sabri Hamiti.

SABRI HAMITI:

Unë i kam përcjellur këto, dhe në Grup kemi biseduar për këtë problem. Këtu kemi dy propozime. Mirëpo, duhet të kihet parasysh edhe kjo që vjen pas – amendamenti 5, sepse varianti i 4-shit, vërejtja lidhet me 5-shin dhe nëse këto dy komisione e përkrahin Bedri Selmanin për amendamentin 5, duhet ta përkrahin edhe për amendamentin 4 sepse është punë e termave, përsëriten termat. Prandaj, unë thërras që, nëse votohet 5-shi, të votohet varianti b). Kaq. Ju falemnderit.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Dëgjuat një koment lidhur me termat që përdoren këtu për variantin b), që lidhet me amendamentin 5.

Unë së pari do ta vë në votim variantin a).

Kush është për variantin a)? Askush.

Atëherë, varianti a) nuk kalon.

Mbetet të votojmë për variantin b) të deputetit Bedri Selmani.

Kush është për variantin b)? Shumica. Ju falemnderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Kalon varianti b) i amendamentit 4.

Amendamenti 5, deputeti Bedri Selmani, me përkrahje nga Komisioni për financa e ekonomi dhe ai për buxhet.

Kush është për? Shumica absolute.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 6, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është për? Shumica. Falemnderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 7, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është për? Shumica.

A ka kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 8, deputeti Bedri Selmani, pa përkrahje nga Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është për? Të numërohen votat, ju lutem.

26 janë për.

Kush është kundër? Të numërohen votat.

41 janë kundër.

Nuk kalon amendamenti 8.

Amendamenti 9, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.

Kush është kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 10, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është pér? Shumica. Ju falemnderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 11, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është pér? Shumica. Ju falemnderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 12, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është pér? Shumica. Ju falemnderit.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 13, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është pér? Shumica. Ju falemnderit.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 14, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është pér? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 15, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është pér? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 16, deputeti Bedri Selmani, pa përkrahje nga Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është për amendamentin? Të numërohen votat, ju lutem.
26 janë për.

Kush është kundër? Të numërohen votat.
41 janë kundër.
Nuk kalon amendamenti.

Amendamenti 17, deputeti Bedri Selmani, pa përkrahje nga Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është për? Administrata le t'i numërojë votat.
27 janë për.

Kush është kundër?
41 janë kundër.
Nuk kalon amendamenti 17.

Lus administratën të rrinë të gatshëm për njehjen e votave dhe të mos vonohemi në numërim.

Amendamenti 18, deputeti Bedri Selmani, pa përkrahje nga Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është për?
26 janë për.

Kush është kundër?
41 kundër.
Nuk kalon amendamenti.

Amendamenti 19, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.
Kundër? Një kundër.
Kalon ame ndamenti.

Amendamenti 20, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica. Ju falemnderit.
A ka kush kundër? Një kundër.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 21, deputeti Bedri Selmani, pa përkrahje nga Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.

Kush është për?

27 janë për.

Kush është kundër?

41 kundër.

Nuk kalon amendamenti.

Amendamenti 22, janë dy propozime të ndryshme:

- a) Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet; dhe
- b) Deputeti Bedri Selmani.

Vë në votim variantin a).

Kush është për variantin a)?

Deputeti Bedri Selmani kërkon fjalën për sqarim. Le t'i lirohet mikrofoni deputetit Selmani, nëse ka kartelën. Provoni tastin ta shtypni dhe startone kartelën. Provoni përmes kartelës së deputetës Hatixhe Hoxha. Në rregull është tani. Urdhëroni Bedri.

BEDRI SELMANI:

Zoti kryesues, të nderuar deputetë dhe ministra,

Për këtë duhet të kemi kujdes sepse unë e kam sqaruar dhe jam përpjekur ta sqaroj edhe në komisione që në këtë rast të kihet parasysh çështja rrëth normimit dhe asaj çka e ka emrin "amortizim" dhe "shekulli i amortizimit". Pra, është çështja kohore, që nuk është përfshirë dhe në të gjitha vendet këtu aplikohet gjithëherë ose shkon irregullore ose shkon si akt nënligjor dhe duhet të parashihen në mënyrë tabelare dhe të saktësohen e të jenë në harmoni me standardet ndërkombëtare, për arsyet e qëndrueshme. Prandaj, kërkoj që të votoni për amendamentin dhe për këtë që është thënë nën b). Ju falemnderit.

BASHKËKRYYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Ju falemnderit deputet.

(Ndërhyrje e S. Hamitit – pa kycje të mikrofonit)

BASHKËKRYYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Komisionet nuk janë pajtuar Sabri me këtë.

Vë në votim variantin a) të amendamentit 22.

Kush është për variantin a)? Le të numërohen votat.
45 janë për.

Kush është kundër? Të numërohen votat.
Lus deputetët që të votojnë! Kush është kundër variantit a).
25 janë kundër dhe 45 janë për.
Kalon varianti a) i amendamentit 22.

Amendamenti 23...

(Ndërhyrje, pa kyçje të mikrofonit)

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Jo, Bajrush! Te cili amendament? U votua Bajrush.

Amendamenti 23, janë dy propozime të ndryshme:

- a) Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet; dhe
- b) Deputeti Bedri Selmani.

Dëshiron sarim deputeti Bedri Selmani. Le t'i mundësohet mikrofoni i deputetës Hatixhe Hoxha.

BEDRI SELMANI:

Të falemnderit zoti kryesues. Një sqarim e kam rrëth kësaj. Përkundër përpjekjes që kam bërë rrëth çështjes së lehtësimeve tatimore dhe nxitjes së investimeve e të punësimit, unë nuk kam arritur t'i bind anëtarët e Komisionit, dhe me shumicë votash është votuar që të shkohet në korrigjim të nxitjeve dhe masave nxitëse që janë marrë në këtë rast. Unë e shoh si të rëndësishme që të mos hyjmë të bëjmë këtë korrigjim, kurse të shkojë varianti që kam propozuar për arsy se kjo mundëson që ne vërtetë t'iu tregojmë investitorëve të kapitalit të huaj, atij ndërkombëtar dhe të gjithë investitorëve si vendor ashtu edhe të diasporës se jemi dhe nuk frikohemi nga dija dhe kapitali. Ju falemnderit.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Të falemnderit. E kërkon fjalën deputeti Bajrush Xhemajli. Sipas Rregullores unë kam të drejtë t'ia jep fjalën vetëm atyre – një që e përkrah dhe një që e kundërshton amendamentin. Urdhëroni Bajrush.

BAJRUSH XHEMAJLI:

Jo, unë desha të sqaroj lidhur me amendamentin 22 - nën a) dhe nën b)... Jo, jo. Në rregull, por unë me kohë e kërkoja fjalën e ju s'ma dhatë.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Bajrush, më fal por u krye kjo. Jo, s'e keni kërkuar me kohë fjalën, Bajrush.

BAJRUSH XHEMAJLI:

Mendoj se nuk e përjashtojnë njëri-tjetrin a) dhe b), por ka qenë dashur që të dyja të aprovojen, për shkak se kurgjo s'prishë punë nëse Ministria për Ekonomi e Financa nxjerr aktin ligjor për rregullimin e normave të amortizimit konform standardeve evropiane, dhe këtë asgjë nuk e kukndërshton. Unë mendoj se të dyat kanë qenë dashur të miratohen. Kjo tani shkoi, dhe le të shkojë, sikur që po shkojnë shpesh këto çështje dhe le të shkojë edhe kjo. Për këtë nuk kam kurgjë, për tjetrin..... Ju falemnderit.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Në rregull, u bë. E ka fjalën deputeti Hydajet Hyseni.

HYDAJET HYSENI:

Ju falemnderit zoti kryesues. Unë desha ta them pikërisht këtë që tha pak më parë parafolësi Bajrush Xhemajli. Vërtetë amendamentet janë të ndryshme, por nuk e përjashtojnë njëra-tjetrën. Ato e plotësojnë njëra-tjetrën dhe për mendimin tim ka logjikë që të votohen të dyat. Ju falemnderit.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Po më detyroni ta jap një sqarim. Derisa dy komisionet kanë debatuar dhe nuk janë pajtuar me një amendament, mos të tentojmë ne tash këtu të themi a janë të ngjashme a s'janë. Kjo çështje është diskutuar dhe është vendos në këtë mënyrë, prandaj unë i vë në votim sipas radhës, ashtu sikur që i kam.

Amendamenti 23. Dëgjuat komentin e propozuesit Bedri Selmani.

Prandaj e vë në votim variantin a) të Komisionit për financa e ekonomi dhe Komisionit për buxhet.

Kush është për? Të numërohen votat.

42 janë për.

Kush është kundër variantit a)? Të numërohen votat.

23 janë kundër.

Kalon varianti a) i amendamentit 23 me 42 vota për.

Amendmenti 24, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendmenti 25, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendmenti 26, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendmenti 27, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendmenti 28, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendmenti 29, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica.

Kush është kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendmenti 30, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 31, Komisioni për financa e ekonomi dhe Komisioni për buxhet.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Janë të pranishëm 74 deputetë dhe është numër i mjaftueshëm për vendimmarje.

Vë në votim Projektligjin për tatimin në fitim, me amendamentet e miratuara.

Kush është për? Shumica absolute.
 A ka kush kundër? Nuk ka.
 A abstenon kush? Askush.

Konstatoj se njëzërit Kuvendi miratoi Ligjin për tatimin në fitim.

(Duartrokitje)

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For ..... Të gjithë – Svi - All.....
  - Kundër – Protiv – Against ..... 00.....
  - Abstenime – Uzdržani – Abstained..... 00.....
-

Kalojmë në pikën vijuese – pika e pestë: Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për ujërat.

Më lejoni t'i paraqes konstatimet hyrëse.

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 17 qershori 2004.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar dhe Kuvendit i kanë paraqitur raportet dhe bërë rekomandime me amendamente, që do të procedohen gjatë votimit.

Komisioni çështje gjyqësore, legjislacion dhe kornizë kushtetuese, ka vlerësuar se Projektligji për ujërat e Kosovës ka bazueshmërinë juridike në Kornizën kushtetuese.

Komisioni për buxhet do të deklarohet tani.

Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve ka vlerësuar se Projektligji për ujërat e Kosovës dhe amendamentet e propozuara nuk cenojnë të drejtat dhe interesat e komuniteteve.

Amendamentet e propozuara, në mënyrë specifike reflektojnë qëndrimet e Komisionit funksional dhe të komisioneve kryesore.

Tani ia japim fjalën Haki Shatrit, kryetar i Komisionit për buxhet lidhur me qëndrimin e Komisionit. Urdhëroni zoti deputet.

HAKI SHATRI:

Të falemnderit zoti kryesues. Në mungesë të kohës, më parë Komisioni për buxhet nuk ka mund t'i shqyrtojë amendamentet e Komisionit funksional, por në pauzën e parë, që e dha Kuvendi në ditën e sotme, Komisioni për buxhet është takuar dhe i ka shqyrtuar këto amendamente dhe konstatoi që t'i rekomandojë Kuvendit t'i miratojë amendamentet e propozuara nga Komisioni funksional, pasi ato nuk përbajnë implikime buxhetore dhe i përkrah në tërsi. Ju falemnderit.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Falemnderit zoti kryetar i Komisionit. Konsideroj se është në përputhje me procedurat tona të punës.

Vë në votim një nga një amendamentet e komisioneve në Projektligjin për ujërat.

Tani shtrohen për votim të gjitha, me përkrahje të Komisionit për buxhet.

Që mos ta përsëris për çdo amendament, të gjitha amendamentet e propozuara nga Komisioni funksional përkrahen edhe nga Komisioni për buxhet.

Amendamenti 1, Komisioni funksional, me përkrahje.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 2, Komisioni funksional, me përkrahje.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 3, Komisioni funksional, me përkrahje.

Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.,
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 4, Komisioni funksional, me përkrahje.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 5, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 6, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 7, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 8, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 9, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 10, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 11, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 12, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 13, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 14, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 15, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 16, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 17, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 17, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 19, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 20, Komisioni funksional.

Kush sëhtë për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 21, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 22, Komisioni funksional.

Kush është për?

(Ndërhyrje, pa kyçje të mikrofonit)

Ka koment për amendamentin 22 deputeti Gani Koci.

(Ndërhyrje, pa kyçje të mikrofonit)

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Më falni vetëm pak. Deputetit Gani Koci kyçjani mikrofonin. Kërkoi fjalën përmes shtypjes së sustes. A ke kartelë?

GANI KOCI:

Kemi rast të n gashëm me Ligjin paraprak për kinematografinë, kur e kishim “këshill drejtues të Qendrës Kinematografike të Kosovës” dhe ishte një propozim që atë këshill drejtues ta zgjedhë Kuvendi e që u kundërshtua nga shumica e deputetëve, këtu.

Kemi rastin e ngjashëm pra tani me - jo këshill drejtues, por vetëm me një trup këshilldhënës, ku kërkohet që atë trup këshilldhënës, që i hyn në punë Ministrisë e cila i menaxhon ujërat, ta zgjedhë Kuvendi. Prandaj, nëse veprojmë në mënyrë parimore, kjo zgjidhje këtu nuk duhet të figurojë dhë nuk duhet të votohet për amendamentin 22.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Ju falemnderit, deputeti Gani Koci – mua më binde.

Kush është për amendamentin 22? Të numërohen votat, ju lutem.

Kërkoi falje, nuk e vërejtja kryetarin e Komisionit funksional. Urdhëroni, mund ta merrni fjalën.

NAIM MALOKU:

I ndreruar zoti kryesues, të nderuar deputetë,
 Ne kemi shqyrtuar këtë nen dhe kemi propozuar këtë amendament. Këshilli nuk
 është këshill i thjeshtë por është nivel i menaxhimit me ujërat. Pra, është nivel
 qendror i menaxhimit me ujëra për territorin e Kosovës. Një nivel i tillë,
 mendim i Komisionit parlamentar është, nuk ka të bëjë me ndonjë agjencion apo
 këshill të thjeshtë, por duhet të emërohet dhe votohet nga Kuvendi i Kosovës,
 për shkak të rëndësisë së funksionit që e kryen. Ju falemnderit.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Ju falemnderit. A m'u duk e kërkuat fjalën Hydajet? Hydajet Hyseni e ka fjalën.

HYDAJET HYSENI:

Të falemnderit. Nuk e kam kérkaur fjalën, por qe e shtypa rastësisht! E kisha
 ndërmend të bëj vërejtje. Së paku, atëherë – Komisioni duhet ta plotësojë edhe
 me pjesën kush i propozon ata, sepse merreni me mend si do të dukej në
 praktikë! Kuvendi i emëron, por me propozime të kujt? Ne s'mund të bëjmë
 propozime, ju lutem. Ju falemnderit.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Unë kérkoj nga deputetët që mos ta kérkojnë fjalën kur nuk e kanë të drejtën për
 të marrë fjalën.

Tani janë duke u votuar amendamentet. Kanë të drejtë vetëm komisioni
 funksional dhe ai që e kundërshton ose e përkrah. Nuk keni të drejtë, Gani.

Amendamenti 22.

E vë në votim.

Kush është për amendamentin 22? Numëroni votat, ju lutem. Shumica janë për.
 A ka kundër amendamentit 22? 5 vota kundër.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 23, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 24, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 25, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 26, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 27, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 28, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 29, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 30, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 31, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 32, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica.
Kundër? Nuk ka.
Kalon amendamenti.

Amendamenti 33, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 34, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 35, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 36, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 37, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 38, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 39, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 40, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 41, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 Kundër? Nuk ka.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 42, Komisioni funksional.

Kush është pér? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 43, Komisioni funksional.

Kush është pér? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 44, Komisioni funksional.

Kush është pér? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 45 dhe i fundit - Komisioni funksional.

Kush është pér? Shumica.

Kundër? Nuk ka.

Kalon amendamenti.

Më lejoni ta vë në votim Projektligjin pér ujërat e Kosovës, me amendamentet e miratuara.

71 deputetë janë të pranishëm dhe me këtë është valide puna pér vendimmarrje.

Kush është pér? Shumica absolute.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Konstatoj se Kuvendi i Kosovës miratoi Ligjin pér ujërat e Kosovës.

(Duartrokitje)

Votimi – Glasanje – Voted:

- Pér – Za – For ..... Të gjithë – Svi – All.....
- Kundër – Protiv – Against ..... 00.....
- Abstenime – Uzdržani – Abstained..... 00.....

Më lejoni të propozoj që ta përmbyllim punën e kësaj seance të sotme dhe të vazhdojmë nesër në orën 9,00.

Por, më parë deputeti Tomë Hajdaraj ka një kërkesë.

TOMË HAJDARAJ:

Të falemnderit zoti kryesues. Meqenëse kemi të bëjmë me ndryshime dhe plotësimë të Ligjit mbi pyjet e Kosovës dhe është shumë shkurt, kisha për t'ju lutur që të vazhdojmë dhe ta procedojmë edhe këtë çështje sot, sepse janë në pyetje 2-3 minuta, mendoj.

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Jo, dy-tre minuta mund të janë për ju që e paraqitni këtë propozim, por megjithatë deputetët janë lodhur ....

TOMË HAJDARAJ:

Po, është në pyetje vetëm një nen, zoti kryesues!

BASHKËKRYESUESI BAJRAM KOSUMI:

Kushtet teknike nuk janë shumë të favorshme me këtë nxehësi këtu. Nesër në orën 9, e vazhdojmë seancën. Ju falemnderit.

(Me kaq përfundoi punën Seanca e datës 08. 07. 2004. Seanca vazhdon punën me datën 09. 07. 2004 në orën 9,00)

* * * * *

(Vazhdimi i Seancës së datës 09.07.2004 filloi në orën 9,00)

SEANCËN E KRYESOI KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Unë mendoj se kemi kuorum të nevojshëm për punë.
Mirëmëngjes dhe mirëseardhje në vazhdim të Seancës.
Në rend dite kemi pikën e gjashtë – Shqyrtimi i parë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për pyjet.

Meqenëse Toma nuk është prezent për ta paraqitur ekspozenë, e ndërrojmë renditjen e rendit të ditës dhe shkojmë në pikën e shtatë:

- Shqyrtimi i parë i Projektligjit për mbrojtjen e ajrit nga ndotja.

Projektligji iu është shpërndarë deputetëve më 3 qershor 2004 dhe janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratimin e tij në parim, konform Rregullës 32 pika 1.

Ftoj ministrin për mjedis dhe planifikim hapsinor, zotin Ethem Çeku që, në emër të Qeverisë dhe të vetin, ta paraqes fjalën hyrëse. Urdhëroni zoti ministër.

ETHEM ÇEKU:

Inderuari zoti kryetar, të nderuar deputetë, të nderuar kolegë ministra, Pjesë aktive e Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapsinor për kompletimin e infrastrukturës ligjore është edhe ndërtimi i bazës juridike për mbrojtjen e ajrit nga ndotja. Rregullativa ligjore për mbrojtjen e ajrit paraqet njërin ndër prioritetet e Ministrisë për të vënë nën ombrellë ligjore një kategori sa të ndieshme aq edhe të rëndësishme për mjedisin në të cilin jetojmë. Ndërtimi i rregullativës ligjore në lëminë e ajrit, konsiderohet i domosdoshëm për rrëthanat e krijuara në Kosovë sepse mundëson vënien nën kontroll të burimeve të ndotjes dhe përcakton detyrat e institucioneve për monitorimin dhe pengimin e ndotjes së ajrit.

Gjatë procesit të hartimit të Projektligjit, është synuar që të ruhet kohezioni dhe harmonia e Projektligjit me parime dhe frymën e legjislacionit relevant të Bashkimit Evropian. Në këtë drejtim, të vetëdijshëm për mungesën e përvjojës sonë, duke pasur një bashkëpunim të mirë me juristët e vendeve të ndryshme evropiane kemi arritur të shfrytëzojmë angazhimin e tyre si dhe përvojat e vendeve të tyre nga lëmi i mbrojtjes së ajrit nga ndotja.

Në të njëjtën kohë, gjatë hartimit të këtij Projektligji, vazhdimisht është synuar gjetja e mënyrave më të mira të zbatueshmërisë së këtij Projektligji, pos aspektit juridik edhe në aspektet tjera.

Legjislacioni ekzistues në Kosovë nuk përbën bazë përkatëse juridike për rregullim të duhur të çështjeve të burimeve të ndotjes, të monitorimit të ndotjes, si dhe veprimit institucional për mbrojtjen e ajrit nga ndotja.

Duke patur parasysh këtë fakt, si dhe nevojën imediate për ndërtimin e infrastrukturës përkatëse juridike në lëmin e mbrojtjes së ajrit nga ndotja, Ministria ka intensifikuar përpjekjet për hartimin e Projektligjit rrespektiv që në tërësinë e tij ofron një kornizë gjithpërfshirëse normative për rregullimin e mbrojtjes së ajrit nga ndotja.

Ndërtimi i bazës ligjore për mbrojtjen e ajrit nga ndotja, qëllim parësor ka ruajtjen e një mqedisi të shëndetshëm, parashikon masat të cilat do të kontribuojnë në përbalimin e ndotjeve konform zhvillimeve të qëndrueshme ekonomike, si dhe të sanksionojë të drejtat dhe detyrimet e institucioneve publike përgjegjëse për sjelljen dhe fuqizimin gradual të standardeve për mbrojtjen e ajrit nga ndotja.

Të nderuar deputetë,
Më lejoni që në vazhdim të jap një përshkrim të shkurtër të kapitujve që përmban Projektligji.

Në kreun e parë, janë përfshirë dispozitat e përgjithshme, ku përfshijnë: qëllimin e ligjit, përkufizimin e termave të cilat janë të përdorura në tekstin e Projektligjit dhe burimet e klasifikuara të ndotjes.

Në kreun e dytë, janë përfshirë tregues të bazës dhe të veçantë, të cilët paraqiten si ndotës së ajrit, varësisht prej zonave të veçanta, natyrës së shkarkimeve në ajr, si dhe caktimin e normave të cilësisë së ajrit.

Kreu i tretë, trajton kufizimet e shkarkimeve në ajr, çështjen e vendosjes dhe zbatimit të detyrueshme të normave të shkarkimeve, burimeve ekzistuese të ndotjes së ajrit, mbrojtjen e shëndetit nga shkarkimet, trysnitë e gazrave të shkarkuara, si dhe çështjet e bashkëveprimit me ministritë e tjera.

Në kreun e katërtë, janë të përfshira detyrimet e përgjithshme të personave fizik e juridik, atyre vendor dhe të huaj për ruajtjen e pastërtisë së ajrit.

Kreu i pestë, trajton zonat me mbrojtje të veçanta. Me këtë kapitull është rregulluar shpallja dhe mbrojtja e territoreve të kufizuara nga ndotja e madhe e

ajrit dhe masat të cilat do të ndërmirren për tejkalimin e gjendjes së krijuar, si rezultat i ndotjes së ajrit.

Kreu i gjashtë, përfshinë dispozitat që i referohen njoftimeve për ndotjen e ajrit nga operatorët që shkaktojnë ndotjen në ajr në rast të gjendjes së ndotjeve të tejskajshme, të smogut si dhe njoftimi i publikut të gjerë përrmes mjeteve të informimit.

Në kreun e shtatë, trajtohen pajisjet me leje mjedisore të veprimtarive që ndotin ajrin. Në tërësinë e tij, ky kapitull rregullon pajisjet me leje mjedisore për shkarkuesit, qoftë ata persona fizik, apo juridik, vendor ose të huaj për ndërtimin dhe shfrytëzimin e burimeve të ndotjes, ndryshimin e lëndëve djegëse, prodhimin, importin dhe tregtinë e lëndëve djegëse, pajisjet fizike, fikse, materialeve produktive që ndotin ose mund të ndotin ajrin.

Kreu i tetë, përfshinë dispzitat juridike për monitorimin e përhershëm të cilësisë së ajrit dhe ndikimit të ndotësve të tjerë në mjedis dhe në shëndet. Në këtë kapitull përfshihen edhe detyrat e inspektorëve mjedisor në lëmin e mbrojtjes së ajrit nga ndotja.

Në kreun e nëntë, rregullohet çështja financiare për mbrojtjen dhe përmirësimin e cilësisë së ajrit, mjete këto që do të sigurohen nga buxheti i Kosovës, fondet e pushtetit lokal dhe nga donatorët e tjerë të mundshëm. Gjithashtu, është paraparë që për ndotjen e ajrit operatorët e burimit të ndotësit do të jenë të detyruar të paguajnë taksa shkarkimesh sipas shkallës së ndotjes, duke përbushur parimin mjedisor – ndotësi paguan.

Dhe në fund, kreu i dhjetë – përfshinë sanksionet ndaj ndotësve, të ajrit dhe aktet nënligjore.

Të nderuar deputetë,
Duke patur parasysh rëndësinë e normimit të fushës për mbrojtjen e ajrit nga ndotja dhe nevoja për ndërtimin e një komize përkatëse ligjore lidhur me të, propozojmë që ky Projektligj pas shqyrtimit në Kuvend dhe në komisione respektive të miratohet, i cili në esencë do të kontribuojë në ruajtjen e mjedisit ajror dhe do të përspejtojë vënien e rregullit sa i përket mbrojtjes së ajrit në Kosovë. Ju falemnderit për vëmendje.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ministër, ju falemnderit.

Dëgjuam fjalën hyrëse të ministrit, me arsyetime.

Në debat mund të marrin pjesë krytari i Komisionit, pastaj kryetarët e grupeve parlamentare, anëtarët e Kryesisë dhe deputetët. Prej Komisionit, kryetari a

është i gatshëm? Atëherë, po shkojmë sipas paraqitjes së kandidatëve. Xhelal, i pari jeni ju i lajmëruar. Urdhëroni. Fjalën e ka Xhelal Canziba.

XHELAL CANZIBA:

I nderuar zoti kryetar, të nderuar ministra dhe ju kolegë deputetë, Projektligji për mbrojtjen e ajrit nga ndotja është një ligj i rëndësishëm për Kosovën. Ky Projektligji së bashku me ligjet për mbrojtjen e mjedisit për planifikim hapsinor dhe Ligjin për ujërat e Kosovës do të bëjë një bazë të mirë për mjedis dhe planifikim hapsinor. Me dëshirë do të doja që së shpejti të kemi në Kuvend për miratim edhe Projektligjin për mbrojtjen e tokës. Pasi që Kosova nuk e ka patur ligjin e vet për mbrojtjen e ajrit nga ndotja, në Kosovë mbrojtja e ajrit është bërë me ligje të imponuara jugosllave. Ligjet e mëparshme nuk e kanë rregulluar në tërësi materien në mënyrë të posaçme siç e rregullon ky projektligj.

Mendoj se Projektligji është i përgjithësuar, vëcanërisht kur dihet se të gjitha ndotjet ndodhen në mjedisin ku jetojmë ne. Prandaj, mendoj se me rastin e hartimit, është dashur të mendohet mirë a mund të zbatohet në praktikë apo edhe ky Projektligj do ta ketë fatin e ligjeve të tjera që janë aprovuar në këtë Kuvend dhe sot e kësaj dite nuk implementohen.

Projektligji është harmonizuar me ligjet e Unionit Evropian, prandaj ky ligj paraqet bazën deridiku të mirë juridike mbi të cilën mbështetet baza e rregullimit të mbrojtjes së ajrit nga ndotja në Kosovë.

Me këtë rast do t'i paraqitja e dhe disa vërejtje te përkufizimet - definicionet duhet të jenë më të sakta, për shembull "ajri i mjedisit", "ndotës", "smog" e tjera.

Grupi Parlamentar i PDK, e përkrah në parim këtë Projektligj. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. E ka fjalën Blerim Baruti, le të bëhet gati Naim Maloku.

BLERIM BARUTI:

Falemnderit zoti kryetar. I nderuar kryetar Daci, të nderuar ministra, të respektuar deputetë,

Më lejoni që përmes kësaj paraqitje, në emër të Grupit Parlamentar të Lidhjes Demokratike të Kosovës të marr pjesë në diskutimin e shqyrtimit në parim të Projektligjit për mbrojtjen e ajrit, duke i ofruar pikëpamje tona për rëndësinë që e ka.

Kualiteti i mjedisit urban vlerësohet në bazë të shumë faktorëve e dukurive me frekuencë e amplitudë të ndryshme. Shtimi në të shpejtë i transportit, shfrytëzimi intensiv i burimeve të ndryshme, janë kërcnimet kryesore për mjedisin, shëndetin dhe mirëqenien. Cilësia e ajrit është një faktor i rëndësishëm nga pikëpamja ekonomike, ekologjike dhe sociale, duke marrë parasysh pasojat e saj për shëndetin e njeriut, posaçërisht për sistemin e fryshtës së mënyrë të përgjithshme për cilësinë e jetës, ndotjes nga aromat, degradimi i të pamunit. Ndotja atmosferike gjithashtu mund të shkaktojë dëmtimin e mjedisit natyror. Ndotja e atmosferës është e lidhur si me kushtet klimatike lokale ashtu edhe me shkarkimet e ndotësve atmosferik. Keqësimi i cilësisë së ajrit për shkak të zhvillimit të vrullshëm të sektorit të transportit, të përdorimit në shkallë të madhe të automjeteve të përdorura, administrimit jo të mirë të hedhurinave urbane, zhvillimit të sektorit të ndërtimit – është një dukuri e zakonshme. Shumë probleme të cilësisë së ajrit në qytete shkaktojnë nga prania e ndotësve të tillë si dioksidi i squfurit, grimcat e pezullta, dioksidi i azoftit apo grapi i enoksit – i njojur, oksidantët, monoksidi i karbonit, komponimet organike flurore, volatile dhe metalet e rënda.

Ndotja atmosferike përbën edhe një problem të veçantë në qytete, sepse pjesa më e madhe e burimeve antropogjene ndikojnë seriozisht në cilësinë e ajrit të thithur nga qytetarët. Qëllimi është që me anë të këtij Projektligji të ulen përqëndrimet e ndotësve në shtresa të ulëta të atmosferës, deri në vlerat që nuk janë të dëmshme për shëndetin e njeriut dhe mjedisin.

Ky synim mund të arrihet vetëm nëpërmjet paksimit dhe monitorimit të vazhdueshëm të sasisë totale të ndotësve që shkarkohen në ajr nga të gjitha kategoritë e burimeve të ndotjes së ajrit.

Projektligjit të ofruar, në mes tjerash, i mungon përfshirja e programit të monitorimit dhe vlerësimit të transportit në distanca të mëdha të ndotësve atmosferik në Evropë, që në komunikim ndërkombëtar njihet me shkurtesën EMEP, e që ka të bëjë me zbatimin e Konventës mbi ndotjen atmosferike ndërkufitarë në distanca të mëdha.

Për fund, më lejoni të deklarohem se Projektligji mbi ndotjen e ajrit mbështetet në këtë fazë nga Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës. Ju falemnderit për vëmendjen dhe mirëkuptim.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit shumë. E ka fjalën Naim Maloku, le të përgatitet profesor Esad Dauti.

NAIM MALOKU:

Ju falemnderit zoti kryetar. Të nderuar ministra, zonja e zotrinj deputetë, Ligji për mbrojtjen e ajrit nga ndotja, përveç se është një përpjekje për ta rregulluar çështjen e mbrojtjes së ajrit nga ndotja dhe rregullimin mjedisor të hapsirës ku jetojmë, bën pjesën edhe në pakon e ligjeve për arritjen e standardeve për integrimin e Kosovës në Bashkësinë Ekonomike Evropiane.

Ky ligj bazohet edhe në standarde dhe thirret në standarde e Bashkësisë Ekonomike Evropiane. Ligji është i përgjithësuar dhe nuk lëshohet në specifikat e Kosovës, që do të shkaktojë probleme shtesë gjatë implementimit të tij. Në ligj nuk përcaktohen kufijt e lejuar të ndotësve të shprehur në sasinë e tyre në volum të ajrit, që nënkuqtohet se kjo është lënë që të rregullohet me akte nënligjore, por mendojmë se edhe përcaktimi i këtyre kufijve e ka vendin në nenet brenda këtij ligji, në mënyrë që Parlamenti i Kosovës të marrë pjesë direkt edhe në vendimin për përcaktimin e kufijve të ndotësve të ajrit dhe përqindjen e ndotësve të ajrit të shprehur në vëllim të ajrit.

Nuk është përcaktuar me ligj një afat kohor në zbatimin e plotë të ligjit, siç kemi patur – për shembull – ligjin për mjedisin dhe ligjin për ujërat e Kosovës. Ky afat kohor është i nevojshëm për kushtet në të cilat vepron ekonomia e Kosovës dhe ndotësit më të mëdhenj të ajrit në Kosovë. Ky afat është i nevojshëm që të mos vijë ndesh menjëherë pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, pra ndotësit e mëdhenj të ajrit në Kosovë. Te Ligji për mjedisin kemi patur një afat kohor prej 2 vjetësh, kur ndotësit e mjedisit do të vijnë në kufijt e përcaktuar me ligj. Te ligji për ujërat kemi patur deri 36 muaj afat kohor ku ndotësit e ujërave, do të thotë – kanë mundësi që me investime shtesë të bijnë ndotjet e tyre në kufijt e përcaktuar me ligj, ndërsa ky ligj nuk përcakton kufijt e tillë, dhe kemi frikën se pasi të hyjë në fuqi ky ligj menjëherë do të vjen praktikisht ndesh me gjendjen dhe specifikat në Kosovë.

Ligji gjatë shqyrtimit të mëtejmëkërkon një bashkëpunim me komisionin funksional, me eksperët vendor por edhe me hartuesin e ligjit, në mënyrë që ligji të jetë më përbajtësor dhe mos të bëhet pastaj problem implementimi i tij dhe mos të shkaktojë vështirësi, posaçërisht në zbatimin e kreut të dhjetë, ku janë përfshirë sanksionet e parapara me këtë ligj.

Më lejoni që në emër të Grupit Parlamentar të AAK të propozoj që ky ligj të miratohet në parim dhe të kalojë në shqyrtim të mëtejshëm. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. E ka fjalën profesor Dauti, le të bëhet gati Ramadan Kelmendi.

ESAD DAUTI:

Falemnderit që më dhat fjalën. Projektligji për mbrojtjen e ajrit dhe ndotjen është harmonizuar me lelgjislacionin më të ri të Unionit Evropian dhe të vendeve në rajon. Kjo qëndron dhe është fakt. Por, ky Projektligj duhet t'i ketë parasysh specifikat tona që i kemi ne në Kosovë. Sikur shumë projektligje dhe ligje tjera që i kemi shqyrtuar deri më tanj, të gjithë kanë qenë në harmonizim, mirëpo specifikat shumëpaku janë marrë në konsideratë, e kjo është mangësia më e madhe e këtij ligji dhe shumë ligjeve tjera.

Ne e dijmë fare mirë të gjithë se mbrojtja nga ndotja e ajrit është një problem kyç, është problem qenësor. Këtë e ndiejmë të gjithë, e ndejnë edhe organizmat bimore dhe ato shtazore, por edhe njeriu, posaçërisht njeriu. Është fat që ne, momentalisht në këtë aspekt, jemi të mbrojtur se s'kemi industri. "Trepça" e cila ka qenë me Zveçanin, medisi që ka prodhuar më së shumti ndotje – tanj nuk funksionon, nuk funksionojnë edhe shumë tjera – me përashtim të termoelektranave, por kemi ndotje tjetër. Kemi ndotje kur në të gjitha deponiet e Kosovës, qoftë ato urbane apo rurale bëhet djegia e hedhurinave. Hedhurinat në veti përmbajnë atë që sot na ka ofruar civilizimi, duke filluar prej baterive e deri te ato të kompjutorëve – pjesëve të reja që i kemi, digjen e lënë pasoja shumë të rënda për shëndetin e njeriut. Këtë duhet ta kemi parasysh. Djegia bëhet edhe midis Prishtinës, konteinerët i djegin njerëzit e që është prapë një problem i madh. Hedhurinat spitalore, po ashtu.

Për të qenë ky ligj efektiv, unë mendoj se ligji duhet ta përfshijë edhe atë se ku të vendosen stabilimentet për monitoringun e ndotësve dhe vendet kryesore ku janë aty duhet t'i dijmë. Duhet të inkuadrohen profesionistë tanj në përpunimin e këtij ligji në komision. Unë pajtohem që ekspertët e kanë marrë përsipër por praktika po tregon se profesionistët më mirë është të futen në këto probleme.

Duhet të dihet se hedhurinat tanj më të mëdha nëpër deponi i kemi tanj prej plastikës, gomave. Unë nuk e dij që diku, në këtë rajon të Ballkanit ose në Evropë ka më shumë deponie të gomave të përdorura të automjeteve. Ato paraqesin problemin numër një. Çka të bëjmë me to? Si ato të mënjanohen? A të futen në reciklim në industrinë e gomës, apo të gjendet një hall tjetër, përndryshe djegia e tyre është fatale. Pasojat janë aty më të mëdhatë.

Konkretnisht, unë vet jam për ta përkrahur dhe e përkrahu këtë ligj. Dëshiroj që ky Projektligj të futet në zbatim, por jam shumë skeptik në lidhje me atë se sa do të mundemi ta zbatojmë këtë Projektligj – nëse bëhet ligj. Aty është brengosja më e madhe. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Urdhëroni, e ka fjalën Ramadan Kelmendi, le të bëhet gati Ibush Jonuzi.

RAMADAN KELMENDI:

Ju falemnderit kryetar. I nderuari kryetar, të nderuar deputetë dhe ministra, Hapësira gjeografike dhe popullata e Kosovës asnjëherë deri më tani nuk kanë qenë të mbrojtura nga ajri dhe ujërat e ndotur. Kjo së paku të gjithëve na është e njohur. Megjithkëtë, më së shumti ka qenë e shprehur në regjionin e Mitrovicës dhe të Kastriotit. Andaj, duke përkrahur në parim miratimin e këtij propozimligji për mbrjtjen e ajrit nga ndotësit, ndoshta do të ishte mirë të ishin harmonizuar mbrojtja e tokës nga ndotësit dhe derdhjet e ndryshme të materieve të ngurta dhe të lëngta, ngase ligjet e mëparshme çështjes së ndotjes në tërësi dhe ndotjes në veçanti të ajrit, ujtit dhe tokës nuk i kanë kushtuar kujdes fare dhe në veçanti – përsëris - në Kosovë. Së paku ky propozimligj i kushton kujdes dhe e sanksionon më shumë mbrojtjen e ajrit nga ndotësit, duke eliminuar zbrastësitë juridike në këtë fushë dhe duke përcaktuar përgjegjësitë e personave juridik që ndikojnë në ndotjen e ajrit me obligim që të mirren masat në mbrojtje të shëndetit njerëzor, bimor dhe shtazor. Por megjithë këtë qëllim të ligjit, ky propozimligj natyrisht nuk ka arritur t'i shtrojë zgjidhje të plota problemit të mbrojtjes së ajrit nga ndotësit. Për shembull, ndotësit e ajrit në zonat kufitare nga shtetet fqinj, ajrit në vende të punës e smogut i cili paraqet një dendësi të kondenzuar të ajrit dhe mjegullinave. Propozimligji si burim i mbrojtjes së ajrit nuk përcakton ndotjen e përditshme të ajrit nga automjetret dhe karburantet, plastikat dhe materiet tjera që djegen dhe, në veçanti, gjatë zonës së dimrit të gjeneratorëve që gjenerojnë po ashtu ndotje të ajrit.

Posaçërisht vlerësoj se Minsitria duhet të shpallë zonat e rrezikshme të ajrit të ndotur, siç është Mitrovica, Obiliqi e tjera dhe në to të instalojë instrumente për mbrojtjen e ndotjes së ajrit me rezultatet e të cilave do ta informojë popullatën.

Masat ndëshkimore ndoshta janë vlerësuar drejt, por nga ajo që është propozuar, nuk mund të varet shumë realizimi i mbrojtjes së ndotjes së ajrit.

Megjithkëto vlerësime, ky propozimligj meriton të shkojë në fazën e dytë të shqyrtimit dhe në procedurën amendamentore të përmirësohet dhe begatohet. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Falemnderit. Ibush Jonuzi, le të përgatitet Hasan Meta.

IBUSH JONUZI:

Zoti kryetar, të nderuar deputetë dhe ministra,
Sot po e shqyrtojmë në parim Projektligjin për mbrojtjen e ajrit nga ndotja. Për të folur për rëndësinë e këtij Projektligji, mendoj se është e tepërt, kur dihet se – nëse nuk kemi ajr të pastër – atëherë çdogjë është jashtë kushteve normale për punë normale në çdo lëmi.

Fatkeqësish, shumëherë është theksuar vërejtja në këtë Parlament për nivelin e përgatitjes teknike dhe gjuhësore të projektligjeve, që një nivel i tillë është edhe tek ky Projektligj me gabime të shumta. Teksti i Projektligjit është hartuar në mënyrë të përgjithësuar, prandaj ka gabime dhe zbrastësi të mëdha.

Norma e cilësisë së ajrit nuk ka asgjë konkrete që parashihet apo precizohet me Projektligj.

Pastaj, burimet e ndotjes dhe klasifikimi i tyre, që në fazën e amendamentimit duhet shumë më saktë të precizohen gjërat sepse janë shumë të pakta.

Neni 3 pikë 2, ku thuhet se “Qeveria, me propozim të Ministrisë së Mjedisit, të Planifikimit Hapsinor miraton burime të tjera të ndotjes, që mund të shfaqen si ndotës të ajrit”. Pyes: çka ka dashur hartuesi të thotë me këtë?

Miratimi i normave është thënë krejt me një fjali të tërë. “Lartësia e pajisjeve shkarkuese caktohet rast pas rasti”. Mendoj se duhet të parashihen sakt normat, e jo të lëhet rast pas rasti.

Në parim e mbështes këtë Projektligj, me shpresë se Komisioni funksional dhe ekspertë të kësaj lëmie do ta plotësojnë në atë mënyrë që Projektligji të jetë ai i cili duhet të jetë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Dhe, zoti Meta.

HASAN META:

Zoti kryetar, të nderuar deputetë, zotri ministra,
Kur bëhet fjalë për ambientin dhe ligjet që kanë të bëjnë me ambientin, siç është edhe ky për mbrojtjen e ajrit nga ndotjet, problemi qëndron te shumë faktor që ndikojnë dhe është vështirë që ligji të futet në veprim në kushtet dhe rrethanat çfarë i kemi ne.

Shumë gjëra janë pasojë e sistemit të përparshëm që ka qenë si më e rëndësishme vetëm punësimi i njerëzve, dhe nuk është shfaqur kujdes i duhur pér mbrojtjen e ambientit, të ajrit, të ujërave - e të tjera.

Mendoj se ky ligj patjetër duhet të kalojë sepse është i domosdoshëm, por mendoj se duhet të përpunohen disa specifika dhe të mbulohen disa kërkesa që janë të domosdoshme dhe parafolësit ato i cekën.

Mendoj po ashtu se do të hasim gjithnjë në vështirësi të mëdha në futjen në veprim të ligjit, kur është në pyetje ambienti, sepse faktorët që ndikojnë janë shpeshherë të pakapërcyeshëm në rrëthanat tona çfarë i kemi në Kosovë dhe të gjitha këto ligje kanë lidhje jo vetëm me ambientin e Kosovës por edhe me lidhje rajonale.

Shpresoj se më një p-unë të përbashkët të e kspertëve dhe të sponsoruesit e të komisioneve tona të Kuvendit do të begatohet ky ligj dhe do të kalojë ashtu siç e meriton të kalojë. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Ftoj deputetët të deklarohen.

Kush është pér miratim në parim të Projektligjit? Ju falemnderit shumë. Të gjithë kanë votuar pér. Megjithatë, që të mos më bëhet vërejtje në procedurë pyes:

A ka kush kundër? Nuk ka.

A ka abstenime? Nuk ka. Ju falemnderit.

Janë të shënuara 67 kartela të deputetëve, mendoj se korumi është i nevojshëm.

Votimi – Glasanje – Voted:

- Pér – Za – For ..... Të gjithë – Svi - All.....
  - Kundër – Protiv – Against ..... 00.....
  - Abstenime – Uzdržani – Abstained..... 00.....
-

Tani kthehem i në pikën e gjashtë të rendit të ditës sepse propozuesi i ligjit është këtu.

- Shqyrtimi i parë i Projektligjit pér ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit pér pyjet.

Ky Projektligj është hartuar dhe propozuar nga Komisioni për bujqësi, pylltari dhe zhvillim rural dhe iu është shpërndarë deputetëve më 10 qershor.

Propozimligjin do ta arsyetojë deputeti Tomë Hajdaraj. Tomë, urdhëro.

TOMË HAJDARAJ:

Të falemnderit zoti kryetar. Komisioni parlamentar për bujqësi, pylltari dhe zhvillim rural, gjatë punës së vet në Komision dhe pas vizitave të bëra drejtorateve dhe kuvendeve komunale të Kosovës, ka vërejtur se krahas implementimit të këtij ligji në terren ka edhe mangësi, posaçërisht për nenin 36 ku janë të parapara masat sanksionuese për kundërvajtje.

Po ashtu, edhe me kërkesën e Gjykatës së Lartë për Kundërvajtje të Kosovës ka ardhë në përfundim që të shikohet mundësia e ndryshimit dhe plotësimit të Ligjit për pyjet me këtë kapitull, sepse për pjesën penale, tash e dijmë që edhe Kodi penal i Kosovës është i nënshkruar dhe për sasinë e caktuar mbi dy metër kub këtë çështje e rregullon Ligji penal, andaj ne me datën 15. 03.2004 jemi takuar dhe kemi vendos që të jemi sponsorizues të ndryshimit dhe plotësimit të këtij Ligji, në mënyrë që sikur u tha me datën 05. 04. është vendos iniciativa t'i drejtohet Kryesisë së Kuvendit të Kosovës për miratim të plotësimit dhe ndryshimit në këtë kapitull.

Mirëpo, ne krahas punës që kemi bërë në ndryshimin dhe plotësimin, po ashtu paralelisht kemi përcjellur edhe gjendjen në terren dhe kemi konkluduar që është nevojë jo vetëm për këtë nen të bëhen ndryshim por edhe në nenet tjera, posaçërisht edhe te organizimi i nivelit të njësive komunale të agjencionit të pyjeve për arsy se kemi paralelizma, përkundër insistimit ton që e njëjta të mos futet në udhëzimet administrative te zyrat regionale dhe prapëserapë është futur dhe mendojmë se gjatë amendamentimit të kësaj pjese të ndryshimit të fusim edhe amendamente të reja, në mënyrë që ky ligj të përplotësohet dhe inspeksioneve tona komunale t'i jipen autorizime për të vepruar e njëherit edhe gjykatat komunale të bëjnë sanksionimin e keqbërësve sepse me të vërtetë në mënyrë enorme është duke u bërë shkatrimi i pyjeve, posaçërisht të keqbërësve për kundërvajtje me sasi jo të mëdha, për arsy se ata që janë të organizuar, siç ishte rasti i Suharekës – thonë gjendemi me letra e pa letra, ne insistojmë që çdogjë që bëhet të futet në ligj dhe të sanksionohet.

Andaj, kisha kërkuar nga deputetët që të na përkrahin dhe ta japid kontributin e tyre qoftë përmes komisioneve apo edhe të deputetëve në mënyrë individuale që ky ligj pastaj të përplotësohet dhe begatohet e të bëhet më i aplikueshëm në terren. Falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Dëgjuam propozimin. Është paraqitur për fjalë Naim Maloku.

NAIM MALOKU:

Të falemnderit zoti kryetar. Unë mbështhes propozimin që e dha në emër të Komisionit parlamentar zoti Tomë Hajdaraj.

Më lejoni të them se këto ndryshime dhe plotësimë i kuptoj si një masë shtesë e që kanë për qëllim mbrojtjen e pyjeve nga shkatrrimi i mëtutjeshëm. Lus kryetarin e Komisionit parlamentar por edhe deputetët tjerë të nderuar që të mendojmë për një propozim që Qeveria të heqë masën doganore në importimin e druve për djegie. Mendoj se kjo kishte me qenë masë shtesë në mbrojtjen e pyjeve tona nga prerjet e panevojshme dhe të tepruara për qëllime të përdorimit të drurit si masë për ngrohje. Është koha tani korrik-gusht dhe mendoj se një ndër masat kishte me qenë edhe kjo për mbrojtjen e pyjeve. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. E ka fjalën zoti Haki Shatri.

HAKI SHATRI:

Falemnderit zoti kryetar. Unë mora fjalën për të folur në cilësi të deputetit dhe do ta kisha falënderuar zotin Tomë për inisimin e plotësimit ose ndryshimit të Ligjit për pyjet me motiv se prej momentit kur është nxjerr Ligji i dekretuar, dhe deri më sot, në pjesët për të cilat i kemi të dhënat, ka ndodhur dëmtim i pashpjegueshëm dhe i patolerueshëm i pyjeve. Fjalën e kam konkretisht për një pjesë të pyjeve që mbulojnë territorin e komunës së Istogut dhe mbështhes këtë diskutim në një material zyrtar që është dhënë nga Drejtorati për Pyje i Komunës së Istogut në të cilin flitet se kohove të fundit të vitit 2003 dhe deri më tani shkatërrimi i pyjeve në komunën e Istogut është bërë në mënyrë të pamëshirshme dhe kjo është si rezultat i një vakumi apo mungese të aplikimit të ligjeve. Do të thoja, propozimi që e ka bërë Komisioni, për mua është i pranueshëm dhe duhet përkrahur, por nuk është i mjaftueshëm, nën një.

Ndërsa, si çështje e dytë, mendoj se do të duhej ndërmarrë masa, edhe pse ligji në një mënyrë e rregullon çështjen, por problem është mosaplikimi i ligjit. Konkretisht, Agjencioni pyjor nuk ka nxjerrë aktet nënligjore të parapara dhe nuk ka koordinuar punët me njësitë komunale të pyjeve, por ka mbet edhe më tutje të vazhdojë me zyra regionale, të cilat e kanë shfrytëzuar këtë vakum dhe duhet të them kanë bërë edhe mëkat në pyjet tona.

Unë e kam një material këtu i cili është i shoqëruar edhe me fotografi dhe, po të shihet nga deputetët, ndoshta do t'i shtinte të qanin për atë çka u ka ndodhur pyjeve në këto vite.

Ju falemnderit zoti kryetar. Besoj se me këto ndryshime do të plotësohet mungesa e aktit që është dhënë deri më tash. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Nuk ka më për paraqitje, ju lutem. Me vonesë jeni kyçur, zoti Meta dhe mos abstenoni. Ju falemnderit.

Kush është për aprovim të propozimligjit. Ju falemnderit.

A ka votë kundër? Ju falemnderit.

Ju lutem, kemi hyrë në procedurë dhe nuk mund ta merrni fjalën dhe nuk jeni paraqitur me kohë.

(Ndërhyrje e H.Meta – pa kyçje të mikrofonit)

(Ndërpërje)

Zoti deputet, asnjë të drejtë nuk e keni pasi të futemi në procedurë. Unë përcjell paraqitjen e deputetëve. Ju lutem, nuk ua kam dhën fjalën!

(Ndërhyrje – pa kyçje të mikrofonit)

Unë po ju them se gjithmonë ua kam dhën fjalën kur e keni kërkuar. Tani nuk e keni kërkuar dhe kemi hyrë në procedurë. I dini rregullat, deputet jeni.

A ka abstenime? Nuk ka.

Njëzërit u aprovua propozimi dhe shkon në shqyrtimin e dytë.

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For	Të gjithë – Svi - All
- Kundër – Protiv – Against.....	00
- Abstenime – Uzdržani – Abstained.....	00

Në rend të ditës është – Shqyrtimi i parë i Projektligjit për të drejtat sendore.

Projektligji iu është shpërndarë deputetëve më 24 qershor 2004, kështu që janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratimin e tij në parim.

Hap debatin në parim. Ftohet ministri profesor Jakupi që ta arsyetojë Projektligjin. Urdhëroni profesor.

ALI JAKUPI:

I nderuari zoti kryetar i Kuvendit, të nderuar deputetë, zonja dhe zotrinj, Në vazhdim po prezentojmë librin e katërtë të Kodit civil të Kosovës – Projektligjin për të drejtat sendore, duke rrumbullaksuar kështu tërësinë e ligjeve më të rëndësishme që ndonjëherë janë nxjerrë në Kosovë.

Projektligji për të drejtat sendore paraqet bazë për regullimin e marrëdhënieve pronësore-juridike në Kosovë dhe si i tillë, për herë të parë ky Projektligj rrregullon në tërësi materien në mënyrë komplekse nga fusha e të drejtave sendore.

Ligjet e vjetra në këtë drejtim nuk i plotësojnë kriteret e zhvillimit për kohën në të cilën jetojmë. Disa ligje dhe rrugollore të UNMIK-ut e zgjidhin këtë boshllëk vetëm pjesërisht, për shembull Rregullorja 2001/5 mbi pengun ose Ligji për hipotekat. Gjithashtu ligjet në fuqi, që kanë qenë të zbatueshme deri më tanë, ose kanë qenë shumë të shkurtëra dhe nuk e kanë rrugulluar në tërësi materien, ose shpeshherë kanë qenë kontradiktore dhe të papajtueshme njëra me tjetrën.

Problemi tjetër ka qenë se këto ligje nuk kanë krijuar siguri juridike në masë e cila sot kërkohet kjo siguri në qarkullimin e përditshëm. Edhe pajtueshmëria me legijislacionet evropiane ka qenë mangësi dhe defekt, të cilin Projektligji i ri për të drejtat sendore me sukses e plotëson.

Mund të themi se ky Projektligj përbush të gjitha standarde evropiane – të një ligji modern evropian dhe për realitetin e ri në Kosovë paraqet një hap të madh drejt zhvillimit ekonomik-shoqëror dhe po ashtu një hap të madh drejt integrimeve evropiane të Kosovës.

Projektligji për të drejtat sendore përbëhet nga 7 pjesë.

Pjesa e parë, rrugollon parimet dhe nocionet themelore në lidhje me pronësinë. Dispozitat e kësaj pjese janë bazë për këtë ligj dhe në njëfarë mënyre paraqesin preambulën e tij.

Pjesa e dytë, ka të bëjë me pronësinë dhe rrugullimin e marrëdhënieve pronësore-juridike.

Pjesa e tretë, rrugollon aspektin e posedimit të sendeve.

Pjesa e katërtë përfshin dispozitat dhe cakton rrugullat e reja përsa i përket regjistrat të të drejtave të paluejtshme, efektet dhe kushtet.

Pjesa e pestë, rregullon më përafërsisht 110 nene, aspektet e garacioneve nëpërmjet pengut dhe hipotekës, sende të luejtshme dhe të paluejtshme.

Pjesa e gjashtë, rregullon dispozitat për servitutet sendore dhe personale, borxhin dhe të drejtën për ndërtim.

Dhe, përfundimisht pjesa e shtatë, ka të bëjë me dispozitat e fundit dhe kalimtare të ligjit.

Projektligji për të drejtat sendore, si tërësi – përbëhet nga gjithsej 303 nene dhe së bashku me dispozitat e fundit e kalimtare kanë gjithsej 318 nene.

Mund të themi lirisht se grapi i ekspertëve të vendit e të huaj, si dhe ekspertët e Qeverisë së Kosovës, kanë shfrytëzuar të gjitha përvojat nga rajoni dhe vendeve të zhvilluara, në mënyrë që Projektligji të jetë sa më i kompletuar. Në këtë drejtim janë shfrytëzuar më së shumti përvojat e Ligjit sloven për të drejtat sendore, pastaj Ligji shqiptar për të drejtat sendore dhe ndikimet e Kodit civil gjerman – gjithashtu janë prezente.

Projektligji për të drejtat sendore, tani gjendet para jush, të nderuar deputetë dhe ju, në Seancën e sotme, keni mundësi ta shqyrtoni në leximin e parë dhe natyrisht, unë dhe Qeveria – është fjala për kryeministrin personalisht – jemi të interesuar që edhe ky Projektligj, tepër i rëndësishëm, të miratohet duke patur parasysh peshën e rëndësinë e veçantë që e ka. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Zoti ministër, ju falemnderit. Të paraqitur janë Ramadan Kelmendi dhe le të bëhet gati profesor Arsim Bajrami.

RAMADAN KELMENDI:

Ju falemnderit kryetar. I nderuar kryetar, të nderuar deputetë dhe ministrat, Grupi Parlamentar i LDK ka shqyrtuar dhe vlerësuar propozimligjin për të drejtat sendore në Kosovë dhe mbështetur në rëndësinë e këtij propozimligji, propozon që të përkrahet në parim në shqyrtimin e parë, nga se ligjet e mëparshme nuk ofrojnë bazë juridike të kënaqshme për rregullimin e të drejtave sendore në Kosovë.

Dy. Me këtë propozimligj, përcaktohen parimet, vlerat e përgjithshme dhe publike të sendeve, paluajtshmërisë dhe të luajtshme s endore, pronësia, fitimi dhe humbja e pronësisë në sende të luajtshme dhe të paluajtshme.

Tre. Bashkëpronësia dhe të drejtat në bashkëpronësi, duke përfshirë bashkësinë e pronarëve dhe të njësive të ndërtuesave.

Dhe katër. Në veçanti Grupi Parlamentar i LDK vlerëson se propozimligji i kushton një kujdes të veçantë mbrojtjes së pronës, posedimit, sigurimit të sendeve, pengut, hipotekës e tjera.

Po ashtu, Grupi Parlamentar i LDK vlerëson se rregullat dhe procedurat e përgjithshme përsëriten prej një kapitulli në kapitullin tjetër, me çka rëndohet propozimligji dhe vlerëson se në procedurën e mëtutjeshme kuvendore sa është e mundshme të eliminohet në këtë drejtim.

Në dispozitat kalimtare të propozimligjit, jipen sqarime plotësuese të dispozitave të propozimligjit që nuk është në natyrën juridike.

Megjithkëto sygjerime, Grupi Parlamentar i LDK i jep mbështetje për procedim të mëtutjeshëm kuvendor të këtij propozimligji. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Profesor Bajrami e ka fjalën. Le të bëhet gati Bujar Dugolli.

ARSIM BAJRAMI:

Falemnderit zoti kryesues. Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike të Kosovës, duke i dhënë përkrahje parimore këtij Projektligji, përgëzon Qeverinë që ka prezantuar edhe një ligj sistemor dhe shpreh kënaqësinë që Kosova dalëngadalë po e kodifikon të drejtën civile.

Unë pajtohem plotësisht me konstatimin e ministrit i cili e prezentoj ligjin – se bëhet fjalë për një ligj shumë të rëndësishëm, sepse faktikisht Kosova në të kaluarën asnjëherë nuk ka patur të plotë legjislacionin civil.

Krahas legjislacionit penale që kohë më parë është adoptuar, ne dalëngadalë po krijojmë edhe të drejtën materiale e procedurale civile. Pra, siç dihet, ne kemi në procedurë për detyrimet, ligjin për trashigiminë. Sot po ashtu do të bëhet leximi i parë i ligjit për familjen dhe bashkë me këtë ligj ne shumë shpejt po kodifikojmë të drejtën civile dhe të drejtën penale që është bazë e sistemit të ri juridik.

Ne vlerësojmë se ky ligj është një ligj shumë i rëndësishëm, një ligj që rregullon një materie që ka qenë mëse e nevojshme dhe që ndërpren diskontinuitetin me një konglomerat juridik, që e prezontoi edhe ministri dhe në të vërtetë krijon një të drejtë të re të aplikueshme në Kosovë.

Ligji irregullon institucionet kryesore të së drejtës civile, duke filluar që nga pronësia, që nga mënyrat e fitimit, të mbrojtjes dhe shuarjes së pronësisë, pastaj posedimit. Rregullon edhe institute tjera të së drejtës civile, siç janë servitutet, pengu, hipoteka dhe uzufrukti apo e drejta e shfrytëzimit. Prandaj, mund të them se këto zgjidhje janë zgjidhje mjaft moderrne, për shkak se janë bazuar në modele të krahasueshme që paraqesin jo vetëm model për rajon, por model evropian. Këtu e kam fjalën për modelin sloven që është treguar si mjaft efektiv, modelin gjerman dhe modelet tjera.

Me miratimin e këtij ligji, në fakt ne do të zgjidhim shumë probleme pronësore dhe në fakt do të krijojmë bazë juridike që marrëdhëniet juridiko-pronësore të zgjidhen në mënyrë të drejtë, për shkak se deri më tash një nga problemet në Kosovë ka qenë edhe problemi i definimit të pronës.

Unë mendoj se ky ligj, edhepse vlerësohet si ndër ligjet më të mira, ka nevojë për një shqyrtim serioz në komisione parlamentare dhe shpresoj se gjatë leximit të dytë ai do të mund të përmirësohej dhe të jetë më i mirë.

Kam vetëm dy vërejtje. Vërejtja e parë është që ne kohë më parë kemi miratuar Ligjin për hipotekat dhe duhet të shohim e mos të përsëriten dispozitat e njëjtë. Ky Parlament ka miratuar Ligjin për hipotekat dhe duhet patur një qasje që institutet juridike të mos rrugullohen dyfish me legjislacion.

Dhe vërejtja e dytë, megjithëse kam komplimente për teknikën juridike të këtij ligji dhe mund të them është një teknikë mjaft e përsosur, mjaft precise – megjithatë ka nevojë për një unisim terminologjik. Diku përdoret shprehja “kaptina” diku “seksioni” dhe është mirë që në leximin e dytë këto çështje terminologjike të unisohen dhe vërtetë të kemi një ligj të mirë.

Pra, po them – ne përkrahim në parim miratimin e këtij ligji.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. E ka fjalën zoti Bujar Dugolli. Urdhëroni Bujar.

BUJAR DUGOLLI:

Të falemnderit kryetar. Unë dhe Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës, pa dashur të flas për rëndësinë e ligjit – meqë u tha diçka nga parafolësit – dëshirojmë ta komplimentojmë sponsoruesin që para nesh ka sjellë një ligj të hartuar në mënyrë profesionale e të mirë dhe vërejtjet e vogla që u thanë ato mund të përmirësohen, padyshim - dhe ne do ta japim kontributin tonë në shqyrtimet e mëtutjeshme. Për këtë pjesë – të dëgjimit të parë, ne nuk kemi

vërejtje dhe i japim mbështetje parimore dhe kërkojmë që të gjithë deputetët ta përkrahin. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit shumë. Ju ftoj që të deklarohemi.

Kush është për aprovim në shqyrtimin e parë? Ju falemnderit shumë.

A ka votë kundër? Nuk ka.

A abstenon kush? Nuk ka as abstenime.

Ju falemnderit. Konsideroj se propozimi u miratua.

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For	Të gjithë – Svi - All
- Kundër – Protiv – Against.....	00
- Abstenime – Uzdržani – Abstained.....	00

Tani një sqarim për këtë që më arriti nga Qeveria. Ju lutem dy projektligje që i keni marrë duhet të jenë – Projektligji për familjen dhe Projektligji për konkurrencën.

Kalojmë në pikën e nëntë – Shqyrtimi i parë i Projektligjit për familjen.

Projektligji iu është shpërndarë deputetëve më 23 qershor 2004, kështu që janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratim në parim.

Projektligjin do ta arsyetojë, në vend të kryeministrit, ministri Ali Jakupi. Profesor prapë fjalën e keni ju. Urdhëroni.

ALI JAKUPI:

I nderuari zoti kryetar i Kuvendit, të nderuar deputetë, zonja dhe zotrinj, Në këtë Seancë të Kuvendit ne po e dorëzojmë për shqyrtim, ashtu siç kemi premtuar para disa javësh, librin e tretë si pjesë e Kodit civil të Kosovës - Projektligjit për familjen, me çka po i përbahemi fjalës sonë të dhënë në Seancën kur kemi prezantuar dy librat e para të kodit - se brenda muajit korrik 2004 do ta plotësojmë këtë fushë të parregulluar deri më tani. Në fakt, me Projektligjin për familjen ne po plotësojmë zbrastësinë që ka ekzistuar duke patur parasysh se ligji i vjetër, i cili ka rregulluar fushën në fjalë, tani nuk është më në funksion të mbrojtjes më të mirë dhe efikase të familjes, të të drejtave dhe detyrimeve që dalin nga marrëdhëni familjare në njëren anë, dhe në anën tjetër zhvillimi i raporteve familjare në kohën më të re ka shtruar nevojën që ligji i

vjetër të përpunohet deri në atë masë saqë tani nuk mund të flitet më për përpunim - në thojza - të ligjit, por për një ligj i cili i rregullon format dhe raportet modern, duke futur shumë risi të cilat nuk i ka paraparë ligji i vjetër mbi familjen e Kosovës.

Kur themi kështu, kemi parasysh se gjatë hartimit të Projektligjit të ri përfamiljen jemi bazuar në përvojën dhe zhvillimet të cilat tani kanë ndodhur në ndërkohë në rajon dhe në Evropë në tërsi, e që kanë të bëjnë me rregullimin e raporteve brenda familjes, si rapporti burrë-grua, prind-fëmijë dhe anasjelltas. Natyrisht, se jemi munduar që përveç risive në Projektligj, të ruajmë edhe aspekte tradicionale të familjes tipike kosovare, dhe këto aspekte ne i kemi normuar duke mos i prishur ato elemente tradicionale të familjes në Kosovë, të cilat gjatë tërë historisë kanë luajtur një rol pozitiv për shoqërinë dhe në njëfarë mënyre e kanë mbajtur të gjallë familjen dhe e kanë mundësuar zhvillimi ne papenguar të saj.

Mund të themi se të gjitha risitë në këtë Projektligj kanë të bëjnë më së shumti me format më të zhvilluara të mbrojtjes së familjes dhe sidomos të të drejtave të gruas, si dhe mbrojtjes më të mirë të fëmiut në këtë kontekst, duke plotësuar kështu një kusht të rëndësishëm që Kosova dhe legjislacioni i saj të jenë më kompatibil me legjislacionet e Bashkësisë Evropiane, me çka ne tek tani kemi arritur plotësisht qëllimin.

Projektligji ndahet në 8 pjesë – me nënpjesët e veta dhe i numëron gjithsej 356 nene.

Kapitulli i parë, flet për dispozitat themelore dhe parimet e përgjithshme, me të cilat definohet familja si bërthamë e shoqërisë.

Kapitulli i dytë, rregullon martesën, të drejtat dhe detyrimet bashkëshortore në martesë dhe procedurat e lidhjes së martesës.

Kapitulli i tretë, rregullon format e prishjes së martesës në mënyrë të detajuar, duke paraparë edhe mënyra të zhvillimit të kontekstit para gjykatës dhe përpjekjen për pajtim të bashkëshortëve.

Kapitulli i katërtë, i përkushtohet pothuaj në tërsi rregullimit të raporteve në mes prindërve dhe fëmijëve, të mbikëqyrjes së fëmijëve, heqjes së të drejtës prindore dhe përgjegjësitë, çështjet e aftësisë dhe amësisë, e tjera.

Kapitulli i pestë, rregullon format specifike të mborjtjes së fëmijëve, siç janë: adoptimi, birsimi dhe vendosja e fëmiut në një familje tjetër te rastet e fëmijëve pa përkujdesje prindore.

Kapitulli i gjashtë, përfshin dispozitat me të cilat rregullohet instituti i kujdestarisë për fëmijët pa kujdestar dhe për personat të cilët e kanë humbur aftësinë e veprimit.

Kapitulli i shtatë, rregullon marrëdhëniet pasurore të bashkësisë familjare në Kosovë. Këtu kemi ofruar zgjidhje origjinale për situatën specifike kur kemi të bëjmë me krijimin e pasurisë gjatë jetës së përbashkët, me çka vetëmse kemi normuar një praktikë shekullore që ekziston tani.

Dhe, kapitulli i tetë – rregullon në tërësi disa aspekte të detyrimit për mbështetje në raporte familjare dhe procedurat e ekzekutimit.

Të nderuar deputetë, zonja dhe zotrinj,
Para jush mbetet detyrimi që tekstin që tani ua ofrojmë, ta shqyrtoni dhe - duke patur parasysh rëndësinë e tij për marrëdhëniet përgjithshme shoqërore në Kosovë dhe funksionimit të sistemit juridik në përgjithësi – ta miratoni.

Me këtë rast, edhe një herë falënderoj Grupin e ekspertëve të vendit, të cilët kanë punua më hartimin e këtij Projektligji, bashkëpunëtorët e jashtëm dhe zyrtarët e Qeverisë për mundin që kanë bërë për t'u gjend më në fund ky tekst ligjor para jush. Ju falemnderit për vëmendje.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ministër, ju falemnderit. Fjalën e ka Ramadan Kelmendi.

RAMADAN KELMENDI:

I nderuari kryetar. Edhe një herë, në emër të Grupit Parlamentar të LDK paraqitem dhe shpreh mendimin e vlerësimin se ky propozimligj meriton të shkojë në procedurën e mëtutjeshme kuvendore, prandaj më lejoni që t'i paraqes edhe disa vlerësime.

Familjës, si bërthamë e shoqërisë, në kuptimin më të gjerë dhe mbështetës i shtetësisë, jo vetëm se duhet kushtuar kujdes i veçantë, por duhet vendosur rregulla qytetare mbi të drejtat dhe detyrimet familjare, duke avancuar ato, por duke patur edhe çdoherë parasysh ruajtjen edhe të anëve pozitive të traditës sonë kombëtare familjare.

Ajo që nuk duhet pranuar në fillim, është fakti se ky propozimligj për familjen në Kosovë për bazë merr ligjin e vjetër të Ish-jugosllavisë, të së drejtës familjare dhe shtrohet pyetja – përsë veprohet kështu, kur dihet fakti se ky ligj është diskriminues dhe pikërisht ky ligj shtyllës së familjen kosovare gjegjësisht

nënën shqiptare e ka trajtuar dhe nënçmuar në mënyrën më të vrazhdët të qenies së saj.

Megjithatë, propozimligji nuk përcakton shkallën e afërsisë familjare, të cilës – sipas ligjit, janë të detyruar të kujdesen për personat e sëmurë dhe familjet obliguese.

Për t'i realizuar të drejtat institucionale të mbrojtjes në nivel të komunës, në Kosovë në shumë komuna mungojnë institucionet, si për shembull shtëpitë e pleqve, shtëpitë e fëmijëve bonjak dhe të fëmijëve të braktisur.

Vlerësojmë se në kuadër të parimeve të martesës, nuk është trajtuar si duhet dhe sa duhet institucioni tradicional paramartesor që njihet me emrin fejesë, si dukuri që ende ekziston dhe ka pasoja të mëdha gjegjësisht martesa para aftësisë për t'u martuar dhe ndryshimet në moshë në marrëdhënie martesore.

Në të njëjtën kohë nuk janë sanksionuar procedurat dhe dokumentet e nevojshme për lidhje të martesave me elemente të huaj. Edhepse nënkopohet në këtë proozimligj, kur definohet martesa duhet përcaktuar patjetër pengesën në martesë të gjinive të kundërtë.

Ajo që vlenë të theksohet është se disa çështje përsëriten, dhe në veçanti procedurat të cilat u cekën për ligjin e mëparshëm.

Mbështetur në parimet e së drejtës detyrimore dhe të drejtës familjare, rezulton se marrëdhëni pronësore të bashkëshortëve janë jashtëmartesor dhe të bashkëshortëve me marrëdhënie të përhershme faktike, nuk janë përcaktuar drejt dhe në tëresi.

Edhe zbatimi i këtij propozimligji për familjen në Kosovë, në veçanti në pjesën ku trajtohet shuarja e martesës, nuk do të mund të zbatohet pa nxjerrjen e ligjit mbi shpalljen e personave të zhdukur dhe të vdekur.

Procedura kontestimore martesore lë anash bashkëshortët me kurorizim që jetojnë larg njëri-tjetrit dhe është ngritur procedurë për shkarkim.

Është anë pozitive e këtij propozimligji që fëmijët i vë në mbrojtje nga shfrytëzimi ekonomik, por për prindërit që nuk zbatojnë këtë, nuk parashihen masa ndëshkimore dhe ato edukuese, fetare, familjare e tjera, prandaj duhet shikuar që këto të plotësohen.

Në propozimligj organit të kujdestarisë komunale i jipen shumë kompetenca në vendimmarrje, por fare nuk përcaktohet përbërja dhe profesionalizmi i tij: kujdesi, adoptimi, kujdestaria, kuptimi lëndor dhe territorial.

Vlerësojmë se kur përshkruhet bashkësia familjare, duhet të mirret parasyshjeta e përbashkët e familjes dhe jo puna e përbashkët.

Në tërësi vlerësojmë se ky propozimligj duhet të shkojë në procedurë të mëtejshme dhe përkrahët, por jo sikur është paraparë në rendin e ditës – Shqyrtimi i parë i projektligjit për të drejtën familjare, sepse e drejta familjare është shkencë, ndërsa ky është ligj që sanksionon dhe rregullon të drejtat familjare. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Unë shpresoj se do të jemi më të shkurtër. Profesoresha Nerxhivane Dauti, le të përgatitet profesoresha Zylfije Hundozi.

NERXHIVANE DAUTI:

Ju falemnderit zoti kryetar. Para se të filloj diskutimin lidhur me Projektligjin e propozuar, do të ndalem në dy vërejtje, të cilat i parashtri deputeti Ramadan Kelmendi.

Fjala është për propozimin e ligjit për të drejtën familjare, siç e kemi këtu në shkresë, që është plotësisht gabim.

Unë me këtë rast, do t'ia bëja dy vërejtje Qeverisë së Kosovës, sepse nuk është herë e parë që na vijnë shkresa shpjeguese me gabime. Është fjala për ligjin e detyrimeve, së pari – që ligji na përcillet pa Grupin punues, i cili e ka punuar Projektligjin. Për ligjin e trashigimit gjithashtu shkresës shpjeguese i mungon Grupi punues që ka hartuar Projektligjin. Kjo është herë e tretë që ligji vjen i propozuar si ligj për të drejtën familjare, që në realitet ligji është propozuar si ligj për familjen – i Kosovës. Pra, realiteti është krejt tjetër. Është diç tjetër e drejta familjare dhe është tjetër ligji për familjen i Kosovës.

Dhe çështja tjetër, është fakti se deputeti që foli para meje, theksoi se drafti ka për bazë ligjin jugosllav për familjen. Është gabim i Zyrës ligjore dhe konkretisht i sekretares së Qeverisë që nuk i lexon shkresat dhe nuk lexon arsyetimin e ligjit dhe na bjen diçka shumë të gabuar, shumë substanciale, se drafti i ligjit të familjes i Kosovës absolutisht nuk e ka për bazë ligjin jugosllav, sepse Kosova e ka patur ligjin e Kosovës, pra në vitin 1974. Kjo është për kujtesë për juristët, të cilët janë absolutisht të pakujdeshëm në çështjet thelbësore dhe na servojnë këtu ne deputetëve të Kosovës gjëra për të cilat ne aspak nuk duhet t'i pranojmë.

Unë do ta vazhdoj tani diskutimin tim lidhur me ligjin për familjen e Kosovës.

Ligji për familjen, paraqet një ligj standard – modern që është në pajtim me të drejtën e Bashkësisë Evropiane mbi familjen, me një përbajtje që ndërlidhet me nevojat dhe specifikat e Kosovës.

Ligji merr për bazë të gjitha ligjet që janë bazë për rajon. Pra, ligjet më bashkëkohore.

Ligji është gjithpërfshirës në aspektin e rregullimit juridik të çështjeve fundamentale të familjes, si atë të fejesës, martesës, marrëdhënieve ndërmjet prindërve e fëmijëve, adoptimit, kujdestarisë, mbrojtjen e fëmijëve pa përkujdesje prindore, marrëdhëniet pasurore në familje dhe procedurat e posaçme të gjykatës përkitazi me konektestet lidhur me marrëdhëniet familjare.

Ligji i propozuar është mjaf i avancuar, në veçanti në lëmin e marrëdhënieve ndërmjet prindërve e fëmijëve duke sforuar përgjegjësinë e prindërve ndaj fëmijëve, e cila duhet të jetë e përbashkët dhe se interesat e fëmijëve duhet të jenë preokupim primar i tyre.

Në pajtim me standardet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut dhe të drejtën e fëmiut, ligji rrespekton parimin biologjik në marrëdhëniet ndërmjet prindërve dhe fëmijëve.

Me dispozitat ekzistuese, flas për ligjin e aplikueshëm, është ndaluar kërkimi i atsisë në raste të zënies artificiale të fëmiut, me çka atij i është shkelë një e drejtë elementare dhe natyrore.

Me ligjin e ri lejohet kërkimi i atsisë dhe amësisë në çdo rast, duke u rrespektuar realiteti i marrëdhënieve ndërmjet prindërve dhe fëmijëve.

Po a shtu, kufizimi i kërkimit të a tsisë dhe a mësisë me a fat prekuziv, është i padrejtë. Sipas këtij ligji, fëmiu ka të drejtë që në çdo kohë të kërkojë dhe vërtetojë raportin prindor natyror.

Ligji i propozuar ua njeh fëmijëve të gjitha të drejtat, të cilat ua njeh edhe Konventa për të drejtat e fëmijëve e vitit 1989.

Në lëmin e adoptimit janë bërë ndryshime në drejtim të humanizimit të marrëdhënieve ndërmjet fëmiut, përkatesisht është ofruar mundësi e sigurimit të transparencës për fëmiun përkitazi me identitetin e prindit natyror, duke marrë parasysh faktin se është johumane që të mbahet në fshehtësi identiteti i prindërit natyror të fëmiut.

Me ligjin e propozuar është eliminuar i a shtuquajturi adoptimi jo i plotë dhe është paraparë vetëm adoptimi i plotë, nga se me këtë lloj adoptimi i sigurohet fëmiut kujdes i plotë nga të dy bashkëshortët.

Sa i përket këtij ligji, unë do t'i paraqes tri vërejtje thelbësore, dhe atë:

1. Lidhur me marrëdhënieve të përhershme faktike,
2. Lidhur me marrëdhëniet pronësore të bashkëshortëve; dhe
3. Lidhur me edukimin fetar të fëmiut.

(Ndërprerje nga teknika)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Është fjala për profesioniste, dhe ia lejoni profesoreshës ta vazhdojë diskutimin.

NERXHIVANE DAUTI:

Në emër të Grupit Parlamentar, mendoj se kam mundësi ta vazhdojë.

Unë këto tri vërejtje do t'i prezentoj para deputetëve për një qëllim të caktuar, meqenëse në Grupin punues është diskutuar shumë dhe është thënë që të vendosim ne deputetët këtu për këto tri çështje fundamentale për ligjin e familjes të Kosovës.

Në qoftë se ju konsideroni se nuk është e dobishme, atëherë mund ta lë këtë!

1. Sipas nennit 4, paragrafi 3 - marrëdhëniet e përhershme faktike – është e barabartë me statusin martesor në kuptim të të drejtave dhe detyrimeve të mbajtjes dhe ndihmës financiare reciproke adoptimit dhe trashigimit siç është specifikuar në këtë ligj.

Ligji me nenin 39 e përkufizon marrëdhënien e përkohshme faktike si marrëveshje të përhershme të dyanshme për të hyrë në marrëdhënie afatgjate dhe bashkëjetesë afatgjate, dhe kjo ua bën të mundshme personave të tretë të sypozojnë se çifti po ashtu dëshiron t'i ndajë detyrimet martesore.

Në këtë mënyrë vështirë mund të arrihet të bëhet diferençimi ndërmjet bashkësisë jashtëmartesore dhe marrëdhënieve të përhershme faktike. Kjo do të sjellë probleme serioze në praktikën tonë gjatë implementimit të ligjit të familjes.

2. Është i pakuptim dhe i gabuar formulimi i nenit 45 i këtij ligji, që ka ardhë sidomos nga eksperti ndërkombëtar i familjes. Po e theksoj dhe citoj: "Në bazë

të institucionit ligjor të pronësisë së përbashkët të pronës së fituar më pastaj” - që është i pazakont – “i cili parashihet si institucion ligjor dhe ngritet në nivelin e parimit themelor lidhur me marrëdhëniet pasurore të bashkëshortëve”.

3. Neni 142 i këtij ligji që ka të bëjë me edukimin fetar të fëmiut, është një çështje tjetër me rëndësi që meriton diskutim të veçantë në Komsionin funksional dhe komisionet tjera parlamentare – se a duhet rregulluar me këtë ligj apo duhet rregulluar me ligj special kjo çështje që i dedikohet edukimit fetar në përgjithësi.

Duke marrë parasysh vlerën e lartë, rolin dhe rëndësinë e madhe të ligjit të familjes, në emër të Grupit Parlamentar të Partisë Demokratike të Kosovës, propzoj që ligji të miratohet në shqyrtim të parë dhe të vazhdojë procedimi në komisionet parlamentare.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit profesoreshë. Profesoresha Zylfije Hundozi, le të bëhet gati Hydajet Hyseni.

ZYLFIJE HUNDOZI:

Zotni kryetar, zonja dhe zotrinj deputetë,

Në fillim edhe unë desha të theksoj se duhet sqaruar nga ana e propozuesit të ligjit titulli i këtij Projektligji, sepse në fillim, para memorandumit shpjegues është lënda: – Propozimi për aprovimin e Projektligjit për familjen e Kosovës, ndërsa para tekstit të ligjit – Projektligji i Kosovës për të drejtën familjare, që do të thënë - janë dy tituj.

Në këtë Projektligj çështja e irregullimit juridik të famijes është përpunuar gjërësisht dhe për t'u kupuar më mirë është ndarë në tetë kapituj. Ky Projektligj në njëfarë mënyre paraqet një harmonizim të mirë të ligjeve për familje të shteteve të Unionit European dhe zakoneve familjare të Kosovës.

Edhepse është materie e përpunuar mirë, prapë - gjatë leximit të këtij Projektligji, gjenden disa mangësi.

Në nenin 13 parashihet kthimi i dhuratave - nëse fejesa nuk kurorëzohet me martesë, pos nëse njëri prej të fejuarve ka vdekur, atëherë dhurata nuk kthehet, që nuk është në rregull. Kujt i mbetet ajo dhuratë – njerëzve të cilët për personin që e ka dhënë dhuratën nuk ka rëndësi emocionale, ose ndoshta ky person don t'i shfrytëzojë ato dhurata në ndonjë mënyrë tjetër.

Te neni 20, pika 2, i lejohet martesa personit me sëmundje psiqike, ose që nuk ka aftësi për të vepruar nga ana e gjykatës, nëse gjykata e ka pëlqimin e prindit, ose personi që kujdeset për të, si dhe qendrës për punë sociale, por askund nuk përmendet vlerësimi psiqik i aftësive për martesë të dhënë nga një psikiatër ose nga konzilizumi i psikiatërve të cilët të vetmit janë ata që mund ta bëjnë këtë evaluim.

Prindi është subjektiv dhe shpesh në këto raste prindërit provojnë të gjitha, edhe martesën duke shpresuar se ajo do të ndikojë në securinë e sëmundjes psiqike. Në qendër për punë sociale punojnë punëtorët social dhe ndonjëherë ndonjë psikolog, të cilët nuk janë meritor për këtë vlerësim. Prandaj vetëm mendimi i këtyre dy palëve, nuk është i majftueshëm që t'i jipet leje për martesë nga ana e gjykatës një personi me të meta psiqike, duke patur parasysh pasojat e këtij akti.

Gjithashtu, te neni 36, ku flitet për regullativën te martesa religjioze. Në procedurat e kaluara, dy herë jipet çertifikata e kurorëzimit – një herë nga oficeri i komunës gjatë kurorëzimit në komunë, dhe së dyti – prapë çertifikata nga komuna pas dhënieve së dokumentacionit përkatës për kurorëzim nga ana e përfaqësuesit të bashkësisë fetare. A janë të nevojshme dy çertifikata? Me siguri se kishte me mjaftue një e plotësuar.

Ne, si Grup Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës, e përkrahim në parim këtë Projektligj. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit shumë. Edhe Hydajeti, ndoshta i fundit. Urdhëroni Hydajet.

HYDAJET HYSENI:

Zoti kryetar, zonja e zotrinj deputetë,

Duke mbështetur nevojën për një ligj të tillë dhe rëndësinë e shqyrtimit dhe miratimit të tij, dhe njëkohësisht duke kundërshtuar politizimin e panevojshëm me referencat të tejkaluara dhe joadekuate, e kjo ka të bëjë jo vetëm me shkresën përcjellëse por me memorandumin shpjegues të ligjit dhe me përbajtjen e tekstit të ligjit – për mendimin tim krejt të panevojshme, më lejoni të theksoj ose të ritheksoj një vërejtje të përsëritur për një gabim ose lëshim që po na përsëritet vazhdimisht.

E kam fjalën, përsëri, për mospërputhjen e teksteve në gjuhë të ndryshme. Për të mos u zgjatur më shumë, dua të theksoj vetëm dy fakte.

Në vetë titullin e Projektligjit përsëri vazhdon avazi që në gjuhën shqipe përdoret shprehja - tanë e përmirësuar “propozim”, në gjuhën angleze përsëri

propozim “propozell”, por në gjuhën serbe është “nacrt” që do të thotë - draft. Nuk mund ne të shqyrtojmë në të njëjtën kohë tekste me cilësi të ndryshme.

Këtë vërejtje e kam edhe për ligjet që do t’i shqyrtojmë më vonë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Mirë qenka, që është mirë në shqip, Hydajet. Këto të tjerat, i korrigojmë!

HYDAJET HYSENI:

Po, megjithatë unë desha të theksoj pikërisht këtë se ne po i shqyrtojmë në shqip, por për fat të keq – në Kornizën kushtetuese ne vetë jemi pajtuar, në njëfarë mënyre, që në rast të mospërputhjeve, të jetë teksti anglisht është ai që ka peshë dhe po na ndodhë pastaj që ligjet të na botohen jo ashtu siç i kemi aprovuar ne, por siç janë në versionin anglisht.

E njëjta gjë është edhe në memorandumin shpjegues, ku në gjuhën shqipe flitet “për ambientin e tyre kulturor”. Në gjuhën serbe është “istog kulturnog okruženja”, që është krejt kuptim tjetër, kurse në anglisht është vetëm “ambient kulturor”.

Kam edhe një vërejtje tjetër, të cilës pak i kemi ndihmuar edhe ne. Duke insistuar në disa seanca të mëparshme që çdo ligj ta ketë patjetër në titull “i Kosovës” vërtetë është krijuar edhe kjo ngatrresa me titullin “projektligji i familjes i Kosovës” që nuk shkon. Po të jetë edhe “familja e Kosovës”, nuk shkon. Për mendimin tim, Projektligji duhet të jetë “i familjes” dhe kuptohet Kuvendi i Kosovës bën ligje për Kosovën dhe jo për Bangladeshin. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Hydajet, të falemnderit shumë. Ju ftoj të deklarohemi.

Kush është për aprovim, në parim të Projektligjit? Ju falemnderit shumë. Asnjë votë nuk është kundër, por megjithatë pyes:

A ka kush kundër? Nuk ka votë kundër.

A abstenon kush? Nuk abstenon askush.

Konstatoj se ligji është i miratuar.

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For ..... Të gjithë – Svi - All.....
  - Kundër – Protiv – Against ..... 00.....
  - Abstenime – Uzdržani – Abstained..... 00.....
-

Lus deputetët që të kthehen në sallë, sepse është ligj i fundit dhe pastaj do të bëjmë pauzë.

Kalojmë në pikën vijuese të rendit të ditës – Shqyrtimi i parë i Projektligjit për konkurrencën.

Projektligji iu është shpërndarë deputetëve më 16 qershori, që do të thotë se janë plotësuar kushtet për shqyrtim në parim.

Ftoj ministrin profesor Jakupin që ta paraqesë fjalën hyrëse. Urdhëroni ministër.

ALI JAKUPI:

I nderuari zoti kryetar i Kuvendit, e nderuar Kryesi e Kuvendit, të nderuar deputetë, të nderuar ministra,

Jam i nderuar që para Kuvendit të Kosovës të prezentoj Projektligjin kundër kufizimeve të konkurrencës.

Arsyeja për përgatitjen e këtij ligji qëndron në nevojën për rregullimin e konkurrencës në harmoni me praktikat e Unionit Evropian dhe me praktikat më të mira tjera ndërkombëtare. Një ligj i tillë është i nevojshëm për promovimin e zhvillimit të ekonomisë së shëndoshë të Kosovës në kushtet e ekonomisë së tregut të lirë. Me Projekligj rregullohen çështjet thelbore për të penguar ndërmarrje të ndryshme që pengojnë konkurrencën lojale. Nga ky ligj sigurohet një bazë e përbashkët ligjore për regullimin e praktikave antikonkurruese në Kosovë. Projektligji themelon një kornizë gjithpërëfshirëse ligjore mbi konkurrencën që është në përputhshmëri me kërkeshat e dispozitave aplikative të Unionit Evropian. Momentalisht ekzistojnë pak ose nuk ekzistojnë fare rregullore që rregullojnë praktikat antikonkurruese në Kosovë. Prandaj, ky ligj është i nevojshëm që të mbushë këtë zbrastësirë në kornizën legislative.

Së pari, ligji vendos ndalesa themelore kundër marrëveshjeve antikorruptuese, ndërmjet ndërmarrjeve – për shembull marrëveshjeve për rregullimin e çmimeve, marrëveshjet për ndarjen e tregut e tjera.

Së dyti, ligji vendos rregulla që ndalojnë ndërmarrjen që mbanë pozitë dominuese në treg dhe keqpërdorë këtë pozitë.

Së treti, ligji ndalon ndërmarrjet që të angazhohen në praktika të tjera të padrejta ose kufizuese, për shembull bojkotime, diskriminime në çmime e tjera.

Së katërti, ligji themelon agjenci përkatëse, që do të quhet komisioni kosovar i konkurrencës, që është përgjegjës për zbatimin e këtij ligji. Kjo është në harmoni me tregun e UE.

Së pesti, ligji definon disa masa administrative dhe penale për shkeljen e këtij ligji.

Projektligi është i hartuar nga ekspertë të s'hquar. Nuk prekë aspak Kornizën kushtetuese dhe rregullore tjera të UNMIK-ut.

Projektligi është i hartuar në gjashtë pjesë, me gjithsej 38 nene.

Në pjesën e parë – çështjet e përgjithshme, përkufizohet qëllimi i këtij ligji, me të cilin arrihen objektivat e sigurimit së ekonomisë së qëndrueshme të tregut në Kosovë, duke ndaluar veprimet që e kufizojnë, ngulfasin dhe çrregullojnë konkurrencën.

Në pjesën e dytë, bëhet fjalë për ndalimet kryesore të marrëveshjeve, vendimeve të shoqatave, të ndërmarrjeve dhe praktikat e bashkërenduara që kufizojnë konkurrencën.

Në pjesën e tretë, përfshihen dispozitat e ndalimit themelor në marrëveshjet që kufizojnë lirinë e palëve, përcaktimin e çmimeve dhe kushtet e transaksionit me palët e treta.

Në këtë kontekst, marrëveshjet për shitjet ose licencimit të të drejtave të pronës intelektuale, apo sekrete të biznesit – ndalohen deri në atë mas sa vendosë kufizimin ndaj veprimit tarive ekonomike të blerësit ose licencmarrësish që nuk kanë të bëjnë me shfrytëzimin ose mbrojtjen e të drejtave përkatëse apo të sekretit.

Pjesa e katërtë përbën shpërdorimin e dominimit në treg dhe praktikat tjera kufizuese siç janë ndalimi i diskriminimit, ndalimi i pengimit të p andershëm, ndalimi i bojkotimeve dhe i praktikave tjera kufizuese.

Pjesa e pestë përbën komisionin kosovar të konkurrencës, ku përfshihet themeli i funksionimi, emërtimi i anëtarëve, kushtet që duhet t'i plotësojnë, kompetencat, mirëbesimi, autorizimet për marrjen e informatave, sigurimi i dokumentave dhe i materialeve, inspekimi i zyreve dhe vendi i biznesit të ndërmarrjeve, si dhe mundësitet për konfiskimet e sendeve që mund të shërbejnë si dëshmi për inspektim.

Në pjesën e gjashtë sanksionohen mjetet juridike, dispozitat ndëshkimore dhe çështjet përfundimtare.

Duhet theksuar me këtë rast se sipas këtij Projektligji, duhet të themelohet një agjencion zbatues, me çka çmimet fillestare do të janë substanciale.

Ligji vndos një lëmi të re të rregullimit legjislativ, prandaj edhe një agjencion të ri për zbatimin e tij. Për këtë gjithashtu nevojitet një trajtim në të ardhmen e afërt.

Të nderuar deputetë, zonja e zotërinj,
Miratimi i këtij Projektligji është mëse i nevojshëm. Meqë jemi përcaktuar për ekonomi të tregut, konkurenca lojale nuk duhet të pengohet. Dispozitat e ligjit rregullojnë rrjedhat në këtë rrafsh. Në afat të gjatë efektet pozitive ekonomike që pritet të rrjedhin nga zbatimi i këtij ligji, do të rezultojnë edhe në ngritjen e të hyrave tatimore, prandaj mendohet se kostot administrative shtesë në afat të gjatë nuk do të janë ndikues në shtimin e presioneve në buxhetin e Kosovës.

Duke marrë për bazë rëndësinë e këtij Projektligji, propozojmë – të nderuar deputetë – ta miratoni në shqyrtimin e parë dhe definitivisht edhe në të dytin. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ministër, ju falemnderit. Sebahate Krasniqi, është paraqitur për fjalë. Urdhëroni.

SEBAHATE KRASNIQI:

I nderuar kryetar, të nderuar deputetë,
Projektligji kundër kufizimit të konkurrencës trajton një çështje shumë të rëndësishme për ekonominë e Kosovës, gjegjësisht promovon zhvillimin ekonomik të bazuar në tregun e lirë dhe krijimin e mundësive të barabarta në treg. Është i bazuar në standartet ndërkombëtare, krijon mekanizma më implementues, si komisionin kosovar të konkurrencës dhe m'u këtu qëndron edhe efekti se ky komision përbëhet vetëm prej 3 anëtarëve dhe kuorum ka kur janë vetëm dy dhe kanë mandat pesëvjeçar. Kjo s'don koment se sa janë mundësitë për parregullsi.

Projektligji duket se nuk është original, sepse fjalitë janë të pakjarta, shpesh edhe të pakuptimta. Prandaj, e bën Projektin të vështirë për ta kuptuar.

Por, meqë sot po shqyrtojmë një Projekt të rëndësishëm dhe në punën e komisioneve do të amendamentojmë, unë dhe Grupi Parlamentar i Aleancës e miratojmë në parim këtë Projektligj.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit shumë. E ka fjalën zoti Gani Prekopuca.

GANI PREKOPUCA:

Të falemnderit zoti kryetar. I nderuar kryetar i Kuvendit, të nderuar kolegë deputetë dhe ministra,
Grupi Parlamentar i LDK përkrah në parim Projektligjit kundër kufizimit të konkurrencës.

Ky Projektligj është në vazhdën e afirmimit dhe aprovimit të ligjeve që kanë të bëjnë me qarkullimin e mallrave, shërbimeve dhe kapitalit. Domethëë, është një prej ligjeve që bën kompletimin e kësaj materie.

Projektligji shtrohet për herë të parë për territorin e Kosovës. Ju e dini se ne jemi përcaktuar për ekonominë e tregut, si dhe të raporteve të tilla në treg, prandaj ky Projektligj sikur thash – për herë të parë përcakton rregullat e kësaj lëmie për territorin e Kosovës. Dihet se çfarë tregu kemi pasë dhe përkë ka qenë treg Kosova përpara. Është një ligj mediat që zhvillohet në vendin tonë, por sipas nesh, ka karakter edhe mbrojtës. Tek ne, dihet se ekziston një konkurrencë e egër, e pakontrolluar, e monopoleve të ndryshme, e marrëveshjeve të ndryshme mafioze, të kontrabandës, prandaj ky Projektligj – jam i sigurt do t'i rregullojë në mënyrë mbrojtëse raportet, marrëdhëniet e tregut kosovar.

Përveç tjerash, jam dakord edhe me kolegen që foli pak më parë, ka mundësi që në hartim e sipër me amendamentet e caktuara, ta kompletojmë ashtu siç duhet. Në parim e përhëndesim, është i mirëseardhur dhe kujtoj se do ta bëjë kompletimin e kësaj materie në mënyrë të përgjithshme të qarkullimit të lirë të mallrave, shërbimeve dhe kapitalit. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Edhe zoti Bajrush Xhemajli. Urdhëroni Bajrush.

BAJRUSH XHEMAJLI:

Ju falemnderit zoti kryetar. E nderuar Kryesi, të nderuar ministra, të nderuar kolegë deputetë,

Partia Demokratike e Kosovës e përkrahë në parim këtë Projektligj kundër kufizimit të konkurrencës. Meqë ky Projektligj është një nga projektligjet bazë të ekonomisë së tregut, dhe i cili synon në esencë t'i sqarojë apo sigurojë dy gjëra përmes konkurrencës: çmim të ulët, me cilësi të lartë dhe për ta arritur këtë synim Projektligji kërkon që të mos ketë marrëveshje në mes ndërmarrjeve, të cilat marrëveshje janë në kundërshtim me parimet e konkurrimit, që do të shkojnë në dëm të konsumatorit dhe dy – të mos lejohen abuzime nga ndërmarrjet në pozitë dominante. Pra, nga ato ndërmarrje të cilat krijojnë monopol dhe Projektligji kryesisht është i bazuar në direktivat evropiane mbi konkurrencën.

Është e qartë se në bazë të këtyre direktivave kërkohet që të themelohet një agjenci e pavarur, e cila do ta ekzekutojë këtë ligj. Mirëpo, Partia Demokratike e Kosovës ka disa rezerva për komisionin i cili do të themelohet në bazë të këtij Projektligji.

Neni 24 thotë se komisioni kosovar i konkurrencës përbëhet nga vetëm 3 anëtarë, që emërohe nga PSSP dhe kryeministri bashkërisht, të cilët anëtarë do të shërbejnë për 5 vjet. Sipas këtij neni, në këtë komision do të kemi pak vetë, që kanë shumë autoritet. Dhe, në të njëjtën kohë, i lejohet UNMIK-ut të ketë ndikim në anëtarësi për një kohë të gjatë, do të thotë pesëvjeçare.

Në anën tjeter, përderisa komisioni ka fuqi hetuese dhe ekzekutuese, mundësitetë për konfiskimin e çfarëdo objekti, që mendon se është dëshmi e rëndësishme, sipas nenit 32 – mund të shpiejë deri te abuzimet e pakontrolluara në Kosovë.

Megjithatë dhe megjithë këto vërejtje dhe ato që i thanë folësit më parë, mendoj se janë të riparueshme dhe se është një prej projektligjeve të mira, prandaj Partia Demokratike e Kosovës, po them i jep përkrahje. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit shumë. Ftoj deputetët që të deklarohen.

Kush e mbështetë në shqyrtim të parë Projektligjin? Ju falemnderit.

A ka ndonjë votë kundër? Nuk ka.

A ka abstenime? Nuk ka. Ju falemnderit.

Konsideroj se me këtë ligji është i aprovuar.

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For ..... Të gjithë – Svi - All.....
  - Kundër – Protiv – Against ..... 00.....
  - Abstenime – Uzdržani – Abstained..... 00.....
-

Tani do ta bëjmë një pauzë të vogël profesor, dhe ju lus të ktheheni m'u në orën 11,30 që të vazhdojmë punën.

(Vijoi pauza)

(Pas pauzës, Seanca vazhdoi punën)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Mendoj se janë plotësuar kushtet që të vazhdojmë punën e Seancës.

Në rend dite kemi pikën e njëmbëdhjetë – Ratifikimi i Statutit të Universitetit të Prishtinës.

Në bazë të nenit 4.1b) dhe nenit 13.1 të Ligjit për arsimin e lartë të Kosovës numër 202/3, e në pajtim me autorizimet nga ky ligj, Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë i është drejtuar Kuvendit të Kosovës me kërkesën për ratifikimin e Statutit të Universitetit të Prishtinës. Kërkesa për ratifikim dhe dhënie të pëlqimit për këtë dokument me rëndësi të veçantë është proceduar në Komisionin për arsim, shkencë dhe teknologji – si Komision funksional dhe referues.

Raporti i Komisionit iu është shpërndarë të gjithë deputetëve.

Arsyetimin në rast nevoje dhe që e kérkojnë deputetët, mund ta paraqesë zëvendëskryesuesi i Komisionit Nimon Alimusa.

Zoti ministër, fjalën e keni ju.

REXHEP OSMANI:

I nderuari zoti kryetar, të nderuar deputetë, zonja e zotrinj,
Më lejoni ta paraqes një fjalë të shkurtër – sqaruese lidhur me procesin e hartimit të Statutit të Universitetit të Prishtinës me rastin e paraqitjes së tij për ratifikim në Parlamentin e Kosovës.

Pas shpalljes së Ligjit të arsimit të lartë nga Përfaqësuesi special më 12 maj 2003, me një vonesë të konsiderueshme, Ministria e Arsimit, të Shkencës dhe Teknologjisë, kerkoi nga Universiteti i Prishtinës që konform Ligjit për arsimin e lartë ta hartojë Statutin e Universitetit të Prishtinës.

Pas një periudhe të caktuar, Universiteti i Prishtinës dorëzoi një variantë të statutit të përgatitur nga një grup punonjës – ekspertë të Universitetit. Për këtë variantë të statutit, Ministria e Arsimit, të Shkencës dhe Teknologjisë e vlerësoi se ka mangësi dhe konceptualisht nuk është në harmoni të plotë me kërkesat e Ligjit mbi arsimin e lartë.

Pati mendime të ndryshme – mospajtuese lidhur me këtë projekt të statutit midis grupit të ekspertëve të Ministrisë dhe të Universitetit. Ky mospajtim zgjati një kohë dhe ekzistonte rreziku i zvarritjes pakufi të përgatitjes e të miratimit të statutit të Universitetit të Prishtinës.

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë i propozoi Universitetit të Prishtinës që për tejkalimin e vështirësive në procesin e përgatitjes dhe të miratimit të statutit të Universitetit të Prishtinës të formohet një grup ekspertësh ndërkombëtar dhe me këtë u dakordua edhe Universiteti i Prishtinës. Në pajtim me koordinatorin kryesor të projektit për arsimin e lartë – Shoqatës së Universiteteve Evropiane Luis Perser, përgjegjësinë për përgatitjen e Projektstatutit të Universitetit të Prishtinës e mori një këshilltar ndërkombëtar për arsimin e lartë, nga Austria.

Versionin e parë të statutit të përgatitur dhe procesin e punës së përpilimit të Statutit, Ministria e Arsimit dhe Universiteti, zyrtarët e Këshillit të Evropës dhe atyre të Asociacionit të Universiteteve Evropiane e kishin përkrahur gjatë tërë kohës. Ky, i dha fund periudhës gati dyvjeçare të vërejtjeve kritike të statutit të mëparshëm të përgatitur, nga Universiteti i Prishtinës nga ana e Magnakartës, Këshillit të Evropës dhe Asociacionit të Universiteteve Evropiane. Që nga ajo ditë, kanë qenë të nevojshme edhe shtatë javë tjera, dhe gati rreth 300 orë negocimi ndërmjet Universitetit të Prishtinës dhe Ministrisë – së bashku me konsultantin si ndërmjetësues, dy takime me Senatin e Universitetit deri në arritjen e rezultatit përfundimtar, të cilin sot e kemi sjellë në Parlament për ta ratifikuar.

Kështu, i tërë ai proces aq i gjatë, kujtoj se përfundoi me sukses.

Të hënën, më 5 korrik 2004, Senati i Universitetit të Prishtinës i dha pëlqim Projektstatutit dhe i dha fund periudhës jostabile ligjore pesëvjeçare në Universitetin e Prishtinës, duke i përcaktuar kështu aktivitetet e ligjshme në këtë institucion publik të arsimit të lartë.

Përmes një rregulloreje administrative, më 6 korrik 2004, Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë, aprovoi Statutin si tërsi – me një vërejtje ndaj nenit 260 lidhur me validitetin e Statutit, i cili nuk duket kuptimplot sipas Ligjit mbi arsimin e lartë si pasojë e një mospërputhjeje në Ligi, të cilin kërkohej ta sqarojë Parlamenti në takimet e ardhshme. Është fjala për nenin 13.1 dhe nenin ku flitet për ratifikim, sepse njëri i jep të drejtë Ministrisë që ta miratojë statutin menjëherë dhe tjetri thotë se duhet të shkon për ratifikim. Ministria ka vepruar sipas nenit 13.1.

Ky Statut nuk do të jetë moment me rëndësi vetëm për Universitetin e Prishtinës, por do të jetë i rëndësishëm edhe për tërë sistemin e arsimit të lartë të Kosovës si tërsi – në zonën evropiane të arsimit të lartë.

Përmes Ligjit mbi arsimin e lartë, si hap i fuqishëm kah standaret evropiane, ky Statut paraqet mundësinë më të mirë të vëries në praktikë të parakuanteve për zhvillim të Universitetit të Prishtinës.

E dijmë se standaret e Ligjit mbi arsimin e lartë të Kosovës janë në fuqi në shumë vende evropiane sot, por mund të them se Universiteti i Prishtinës bën pjesë në mesin e atyre pak universiteteve të Evropës të cilave i u është dhënë rasti të vënë në zbatim këto standarde në mënyrë të qëndrueshme dhe të vazhdueshme.

Me këtë Statut, Universiteti i Prishtinës ka krijuar mundësi të shumta krahas universiteteve evropiane për veprimitari autonome dhe standarde moderrne akademike.

Cilat janë bazat e këtij Statuti? Përmes këtij Statuti kornizat e veprimtarisë autonome të Universitetit janë ngritur shumë lartë. Përgjegjësitë e shumta, të cilat më parë janë ekzekutuar nga ana e Ministrisë, janë bartur në Bordin e Universitetit, i cili përbëhet nga 9 anëtarë – që emërohen nga dy palë – nga Universiteti dhe Ministria, por me shumicë të delegatëve nga Universiteti.

Bordi do të shërbejë si ndërlidhje kryesore në mes Ministrisë dhe Universitetit. Bordi i Universitetit do të jetë përgjegjës për synimet e përgjithshme strategjike të Universitetit, për strukturën e saj të brendshme dhe menaxhimin e burimeve.

Bordi nuk ka kompetencë të ndërhyjë në aktivitetet e përditshme dhe nuk do të ketë pasuri fizike. Kjo kompetencë është në duart e rektorit dhe ekipit të tij. Rektori, i cilli është në krye të stafit, po ashtu udhëheq - bashkë me ekipin - aktivitetet e Universitetit.

Pozita e sekretarit të përgjithshëm është forcuar duke e bërë atë përgjegjës kryesor për administratë si në nivel të Universitetit, po ashtu edhe në nivel të fakulteteve.

Senati, i kryesuar nga rektori, do të bartë tërë përgjegjësinë për çështjet akademike sa i përket mësimdhënies, punës hulumtuese e artistike dhe do të veprojë në bashkëpunim të ngushtë me fakultetet.

Struktura e brendshme e Universitetit është rrregulluar përmes këtij Statuti. Përveç fakulteteve – një nen për fakultete të shkencave të aplikuara – ka hyrë në Statut, e që do të ofrojë përvojë në studime barçelor dhe maister që nuk do të kenë obligim të nivelistë lartë për hulumtime, por që do të zhvillojë bashkëveprim dhe bashkëpunim të ngushtë me partnerët publik dhe privat jashtë Unviersitetit.

Rregulloret këalimtare për tri shkollat e larta pëdagogjike në Pejë, Ferizaj dhe Mitrovicë iu japid rast këtyre tri institucioneve të zhvillojnë strategjinë e transformimit në fakultete të shkencave të aplikuara brenda një periudhe prej 12 muajsh. Gjatë kësaj periudhe ato janë të futura nën administrimin e përkohshëm të rektorit, por i mbajnë të gjitha të drejtat dhe obligimet si njësi akademike.

Fakultetet do të kenë mundësi të vendosin që të shpërbëhen në departamente dhe institute.

Për dallim nga e kaluara, Universiteti do të jetë person juridik, duke u bërë kështu më shumë si institucion i integruar. Me qëllim të siguruarit të aktiviteteve të pavarura autonome në nivel të fakulteteve, Bordi do të ketë të drejtën ta caktojë njësinë e prokurimit për qëllime specifike dhe afat të caktuar me obligim që të raportojë për shfrytëzimin e burimeve në mënyrë të qartë dhe të hapur.

Universiteti do të ketë buxhetin e përgjithshëm nga Ministria, që do të thotë se tërë përgjegjësinë për shfrytëzim efikas të burimeve gjatë vitit, do ta ketë Bordi dhe Rektorati.

Në fund të vitit, raporti përfundimtar i përgatitur për të gjitha nivelet e Universitetit, do ta pasqyrojë shfrytëzimin e burimeve dhe rezultatet e punës akademike në mësimdhënien, hulumtime dhe arte në mënyrë të hollësishme. Ky raport përfundimtar, do të shërbejë si bazë për negocime për planin e ri buxhetor në mes Bordit dhe Ministrisë. Piksynimet duhet të janë transparente dhe të tregojnë se deri në cilën shkallë njësitë akademike kanë arritur t'i përbushin objektivat e tyre dhe t'i arsyetojnë rezultatet e arritura apo dështimet.

Administrata e Universitetit do të zhvillohet sipas kërkesave dhe standardeve të aktiviteteve bashkëkohore të Universitetit, sistemit të menaxhimit, të informimit dhe të dhënave elektronike statistikore. Të dhënat elektronike do të sigurojnë transparencë më të madhe për autoritetet e Universitetit dhe do t'u mundësojnë atyre të mbikëqyrin rregullisht shfrytëzimin efikas këtë fondeve publike. Përmes instrumenteve të tillë, komunikimit dhe linjave raportuese brenda Universitetit dhe ndaj Ministrisë do të harmonizohet dhe krijohet besim i dyanshëm përmes veprimeve transparente.

Kontrolli i cilësisë brenda Universitetit është rregulluar sipas standardeve evropiane. Vlerësimi do të bëhet rregullisht si për çështje akademike ashtu edhe për ato menaxhuese.

Po ashtu, me rëndësi të posaçme, është edhe vlerësimi anonim nga studentët në baza të përhershme, me qëllim të ngritjes së mëtejme të cilësisë së ligjeratave të mësimdhënies në Universitetin e Prishtinës.

Të drejtat e studentëve janë ngritur dukshëm përmes pjesëmarrjes së shtuar në trupat akademike. Për shembull, në Komisionin për studime, i cili është trupi kryesor për çështje të mësimdhënies, studentët përbëjnë pothuaj 40% të anëtarëve. Kryetari i Parlamentit të studentëve do të ketë të drejtë të marrë pjesë në takime të tillë të Bordit, ku do të diskutohen çështjet e studentëve.

Mundësia e themelimit të organizatave studentore është rritur. Përfaqësimi i studentëve është garantuar si në nivel të fakultetit përmes këshillave të studentëve, ashtu edhe të nivelit të Universitetit përmes parlamentit të studentëve.

Zgjedhjet përfaqësues të studentëve janë përpiluar sipas shembullit të zgjedhjeve në Parlament. Rektori është i obliguar të ndajë burime për aktivitetet e studentëve në organet e tillë.

Një hap tjetër pozitiv në të mirë të studentëve është implementimi i pagesës gjithpërfshirëse nga studentët. Derisa më parë studentët janë dashur të paguajnë mjete shtesë për çfarëdo shërbimi akademik gjatë vitit të studimeve, në të ardhmen pagesat e studentëve do t'i mbulojnë të gjitha shërbimet e rregullta gjatë kohës së studimeve. Pagesat mblidhen në nivel të Rektoratit dhe do të shpërndahen në fakultete në mënyrë transparente dhe sipas paramentrave të performancës do të shfrytëzohen përmirësimin e mësimdhënies akademike.

Llojlojshmëria e studimeve është zgjeruar, duke ngritur kështu shkallën e interesimit për Universitet. Studimet barçellor dhe maister do të mbahen në tërë Unviersitetin. Sistemi evropian i bartjes së kreive do të sigurojë mobilitet të plotë dhe njohje për studentët e Universitetit të Prishtinës.

Kriteret e reja dhe procedurat për tezat e doktoraturës do të sigurojnë nivel të lartë të cilësisë dhe garë në nivel evropian.

Një mënyrë e re e studimeve, e njohur si studime jo të rregullta, një lloj i studimeve individuale – të ashtuquajtura studime me korrespondencë mund të zgjedhen individualisht nga studenti dhe në rast se pranohet i hapen dyert për programe të reja studimi ndërdisiplinar dhe në rast të kërkesave më të gjera mund të implementohen edhe si studime të rregullta.

Qendra e Studentëve të Universitetit, si përgjegjësi e Ministrisë, do të jetë e lidhur ngusht me Universitetin përmes kontratës vjetore jashtëbuxhetore, e cila do të përbajë të gjitha shërbimet e nevojshme. Një bord këshillues i Qendrës së Studentëve, i cili do të përbëhet kryesisht nga anëtarët student, rregullisht do të raportojnë për cilësinë e shërbimeve dhe do të propozojnë mënyrën e përmirësimit nga këndvështrimi i konsumatorit.

Periudha tremujore për implementim, ku të gjitha organet e reja dhe zyrtarët tjerë të janë emëruar, fillon me ditën e hyrjes në fuqi të Statutit.

Gjatë muajve të ardhshëm rregulloret e nevojshme, të cilat e mbështesin dhe harmonizojnë Statutin, do të përgatiten si nga ana e Ministrisë ashtu edhe nga ana e Universitetit.

Një libër udhëzues për implementimin e Statutit do të punohet, që do të qartësojë hollësitë e duhura të neneve të caktuara në Statut, si për shembull, procedurat për zgjedhje në Universitet.

Këto çështje do të ndihmohen përsëri nga konsultatët ndërkombëtar përvojat e të cilave dhe roli i pavarur kanë ndihmuar në të kaluarën dhe do të ndihmojnë edhe në të ardhmen për zgjidhjen e problemeve në mënyrë efikase dhe pragmatike. Ju falemnderit për vëmendje.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ministër, ju falemnderit. Zoti Bujar Dugolli është paraqitur për fjalë. Urdhëro Bujar.

BUJAR DUGOLLI:

Zoti kryetar,

Unë pa u ndal të vleroj se a kanë qenë dashur, në kohën kur është hartuar Ligji për arsimin e lartë, të jetë ajo pikë që statutin e Universitetit ta ratifikojë Kuvendi, pa dasht me elaboruar se a ka qenë mirë a jo, sido që të jetë, në Ligjin

për arsimin e lartë thuhet me një nen të veçantë që duhet të ratifikohet në Kuvend.

Dhe, pasi thuhet kështu, unë kërkoj që të përespektohet tash ligji dhe procedurat e Kuvendit të Kosovës, sepse ne kemi një dokument i cili ka filluar të shpërndahet më 7 korrik, thuhet se është konsultuar në komision, ndërsa ka ardhë në seancë me të 8-tin dhe ju e dini që me Rregullore të punës së Kuvendit, çdo dokument, çdo ligj, projektligj apo dokument tjeter – të paktën dhjetë ditë duhet të mbetet dhe të shqyrtohet nga deputetët, dhe barem të kanë mundësi ta lexojnë atë. Pa u ndalë ta vlerësoj përbajtjen, që e arsyetoj edhe ministri, ne nuk kemi diçka të veçantë për përbajtjen, por deshirojmë t'u lëhet hapësirë deputetëve të paktën ta lexojnë dhe pastaj ratifikojmë ose votojmë ashtu, konform ligjit.

Në rast se me 5 korrik është aprovuar në Senat, me të 6-tin është nënshkruar në Ministri, me të 7-tin vjen në Kuvend dhe me 8-tin aprovohet – kjo procedurë nuk mund të kalojë për një statut të Universitetit me kaq procedurë të shpejtë dhe shkeleshko. Të paktën ne si deputetë duhet ta lexojmë dhe komisioni nuk mund të caktohet brenda dite e të njohtohen anëtarët e komisionit me telefon – ejani se kemi me diskutue statutin pa e lexue anëtarët e komisionit. Kjo ka ndodhë, edhe komisionit të paktën katër ditë para mbledhjes iu dërgohen ftesat dhe njoftohen anëtarët për rendin e ditës dhe iu jipet materiali për t'u përgatitur.

Unë mendoj se Statuti i Universitetit nuk e meriton të kalojë në kësó procedure urgjente, sepse nuk konsideroj diçka që është urgjente. Konkursi për regjistrim është shpall, kandidatët janë duke u regjistruar dhe mendoj që si lexim apo dëgjim i parë dhe informacion nga ministri mund ta shfrytëzojmë sot dhe që në seancën e ardhshme të ratifikohet.

Për ndryshe, ne si Grup, do të rezervohemi në votim, por do të deshironim që edhe ne të marrim pjesë në votim, mirëpo kushtet dhe procedura nuk është në rregull, konstatojmë. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Exhlale Salihu, pastaj zëvendëskryesuesi Nimon Alimusa do të ketë arsyë më gjatë të diskutojë.

EXHCALE SALIHU:

Inderuar kryetar, të nderuar ministra dhe kolegë deputetë,
Lidhur me ratifikimin – do të thotë në shqip – aprovimin dhe miratimin e Statutit të Universitetit të Prishtinës, i cili kërkohet të bëhet sot nga deputetët, në emër të Grupit Parlamentar të Partisë Demokratike të Kosovës dhe si anëtare e Komisionit për arsim, shkencë e teknologji do të them se është shkelë

procedura. E them këtë, bazuar në vetë faktet: Statuti është miratuar në mbledhjen me datën 5 dhe aprovuar nga ministri i ASHT me datën 6 dhe komisioni i po këtij profili thirret në mbledhjen nga ana e Kryesisë së Kuvendit me datën 7, duke marrë po atë ditë materialin. Dhe, me të vërtetë anëtarët vëhen në huti. Krejt kjo ndodh brenda 3 ditëve dhe bëhet pyetja – si mund të aprovohet kur brenda kësaj kohe të shkurtër s'ke pas mundësi as ta shfletosh.

Unë, ashtu si edhe të gjithë ne, gjithësesi jam për aprovimin e këtij Statuti me rëndësi. Kjo s'do mend, por jo në këtë mënyrë formale, pa rrespektim të afateve.

Këtë, edhe në mbledhjen e Komisionit e kam thën, mendoj rreth ofrimit të materialit për miratim të shpejtë.

Prandaj, jam e mendimit se do t'ishte shumë më mirë që ky Statut, i cili sot iu ofrua deputetëve, bazuar në rrethana të prezentimit të tij, të aprovohet radhën tjetër.

Tjetra është se ne vetë – Komisioni i arsimit, shkencës dhe teknologjisë, do të thotë të gjithë anëtarët e këtij Komisioni, atë ditë kemi bërë një lëshim, vërtetë pa vetëdije, që nuk është dasht të bëhet. Ka qenë shumë më mirë që të kishim kërkuar që gjithësesi mbledhjen ta udhëheqë kryetari i këtij Komisioni dhe t'na shpjegojë ai vetë arsyet e shpejtimit të aprovimit të statutit në këtë mbledhje të Kuvendit.

Jam optimiste se këtë mund ta korrigojmë. Ju falemnderit për mirëkuptim.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Zoti Nimon Alimusaj, le të bëhet gati Esad Dauti.

NIMON ALIMUSAJ:

Inderuari zoti kryetar, ministra të nderuar dhe kolegë, Komisioni për arsim, shkencë e teknologji, në mbledhjen e tij të mbajtur me datën 7 – mbledhje urgjente kjo, me sygjerimin e Kryesisë së Kuvendit të Kosovës ka mbajt një mbledhje të jashtëzakonshme dhe ka trajtuar çështjen e ratifikimit të Statutit të Universitetit të Prishtinës.

Komisioni ka patur parasysh, dhe të gjithë anëtarët e Komisioninit kanë marrë pjesë në diskutim shumë çështje, shumë arsyet që mbledhja të mbahet dhe kjo mbledhje është mbajtur me votim, meqë u tha prej kolegëve se nuk është dashur ndoshta të mbahet mbledhja sepse ka ardhë pa i rrespektue procedurat, është bë me votim – a ta mbajmë a mos ta mbajmë dhe është vendos që të mbahet mbledhja, dhe kështu mendim se është kryt a bsurde që një Universitet të

vazhdojë edhe më tej të jetë pa statut, ka patur parasysh se këtë Statut e ka miratuar Senati i Universitetit që është kompetent për diçka të tillë, se këtë Statut e ka miratuar Ministria për Arsim, Shkencë dhe Teknologji, se me këtë Statut lidhen shumë procese të nevojshme për Universitetin që nga regjistrimi i studentëve e deri te zgjedhja e udhëheqjes së Universitetit, e tjerë dhe të gjithë unanimisht kanë dhënë pëlqimin që ky Statut të ratifikohet në këtë mbledhje të Kuvendit të Kosovës.

Edhe kolegu që foli para meje e ka dhënë pëlqimin dhe këto që i tha këtu përmua janë të çuditshme, sepse unanimisht kemi konstatuar se është krejt e panevojshme të shtyhet më tej dhe të bëhet sabotimi i ratifikimit të këtij Statuti. Komplet, që të gjithë sa kemi qenë – gjashtë, për fat të mirë kanë qenë të subjekteve të ndryshme politike – a nëtarët e Komisionit - e kanë votuar këtë rekomandim.

Sa i përket propozimit të Ministrisë për amendamentimin e Ligjit për arsimin e lartë, Komisioni ka dhënë këtë udhëzim: Udhëzohet Ministria për Arsim, Shkencë e Teknologji që propozimin për amendamentimin e Ligjit për arsim të lartë të Kosovës 2002/2003 ta bëjë në pajtim me procedurën e paraparë. Në këtë çështje ne nuk kemi hy se s'kemi patur as kompetenca, e tjera.

Ky ka qenë qëndrim i Komisionit dhe ky qëndrim ka qenë krejtësisht unanim. Meqë m'u dha rasti, të them - ratifikimin e këtij Statuti do ta votojë edhe Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Para se të marrë fjalën Esadi, e kam një sqarim.

Rregulla 41 e Rregullores: "Mbledhjet e komisionit i thërret kryetari i komisionit, ose njëri nga nënkyetarët e autorizuar. Mbledhjet e komisionit konvokohen edhe me kërkuesën e kryetarit të Kuvendit, përkatësisht të Kryesisë.". Do të thotë nuk është shkelur Rregullorja.

Sqarimi i dytë: Kryesia e ka patur në rend dite dhe e ka vë në rend dite të Seancës, dhe ka kërkuar mendimin – në qoftë se, konform ligjit, kërkohet mendimi i komisionit funksional, gjë që shërbimet përkatëse e kanë kërkuar mendimin dhë e kemi atë. Nuk ka shkelje të procedurës për ratifikim, ndërsa arsyet tjera janë çështje të përmbajtjes dhe ato nuk i diskutoj, sepse është e drejtë...

Fjalën e ka Esad Dauti. Urdhëroni profesor.

ESAD DAUTI:

I nderuari kryetar, Kryesi e punës, ministra dhe deputetë, Unë do të jam paksa më i shkurtër. Këtë miratim që e kemi përpara të ratifikimit të Statutit të Universitetit të Prishtinës ne e kemi pritur një kohë shumë të gjatë. Ligji për arsimin fillor, të mesëm dhe të lartë është një prej ligjeve të para që ka kaluar nëpër këtë Parlament. Statutin e kemi pritur. Statuti, më në fund, na erdhi. Na erdhi, dihet me vonesë. Janë pritur harmonizimet, të cilat, sipas meje – harmonizimet nuk ka patur nevojë të jenë aq të gjata, kurse kompromisi kurrësesi. Kompromis me ligj nuk ka, ju lutem. Këtë ta kemi parasysh. Duhet të dihet dhe ta njoftojmë edhe opinionin se kompromis me ligj nuk ka, dhe edhe Rektorati ka patur obligim qysh moti ta kryejë këtë. Mendoj Rektorati me Senatin e Universitetit.

Ky ligj n'a mundëson që përsëri Universiteti i Prishtinës të fitojë ingerencat e veta, ta arsyetojë ekzistencën. Mangësitë që e kanë përcjellur në punën e këtij Universiteti të zvogëlohen. Të shmangen krejtësisht, e dijmë që s'munden, sepse ka kaluar një kohë mjaft e gjatë. Unë pres që zbatimi i këtij Statuti do t'i ngrisë vlerat shkencore dhe afirmimin nga këto vlera të të gjithë punëtorëve shkencor dhe arsimor që janë brenda Universitetit.

Pres nga ky Statut që edhe nesër stafi i ri i Universitetit të zgjedhet sipas vlerave shkencore, dhe jo vetëm vlerave por edhe afirmimit të tyre në bazë të shkencës, e që na ka munguar shumë. Pres të bëhet rregull më në fund në këtë Universitet tonin. Unë nuk shoh kurgjë të keqe në këtë ratifikim. E shoh edhe një gjë, se mirë është në një mbledhje, e këtë e kam kërkuar edhe në Komision disa herë, në Kuvend të kemi në rend dite për shqyrtim punën e Universitetit, sepse vërtetë ka shumë mangësi.

Prandaj, nëse dëshirojmë prapë agoni - farë është, atëherë le të dëgjojmë diskutime të tilla. Falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Si po duket ka kërkesa për diskutim së dyti, por do të shohim më pastaj. Temperaturat e larta zakonisht i përshpejtojnë proceset, edhe ato të reagimeve.

Jo, jo - është shkencë fundamentale! Prandaj, prej nesh kërkohet dhënia e pëlqimit – shqip po e them, jo e ratifikimit... Do t'uajp fjalën! ... konform krejt marrëveshjeve që kanë qenë, me kërkësë legale, legjitime të Ministrisë përaktëse, në procedurë legale dhe legjitime dhe nuk kemi nevojë tjetër sepse veç po rritet numri i të paraqiturve. Nuk është miratim as i ligjit, nuk është fjalë e ministrit, që ishte tepër e gjatë dhe e panevojshme, as projektligj, as draft, as

kurgjo... E ka fjalën profesor Arsim Bajrami si prorektor. Urdhëroni. Replika nuk ka, sepse s'iua ka përmendur emri kërkujt për të keq.

ARSIM BAJRAMI:

Zoti kryesues, unë do të flas si deputet, si prorektor mund të bisedojmë ne në pozita tjera.

Me këtë rast, nuk do të ndalem fare në çështjet procedurale, ato janë përgjegjësi e Kryesisë dhe Kryesia duhet të jetë koshiente. Do të thotë, nuk do të flas për shkeljen e rregullave rrëth procedurës, që është evidente sepse ajo është përgjegjësi. Do të theksoj vetëm një fakt. Komisioni për çështje legislative, qysh me datën 23 qershor të vitit 2004, pra para plotë 20 ditëve, ia ka përcjell Kryesisë së Kuvendit nismën ligjvënëse së bashku me tekstin e Projektligjit për shpalljen e kompleksit përkujtimor Adem Jashari në Prekaz si kompleks me interes të veçantë nacional. .....

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Të lutem për këtë më vonë, jemi në çështje tjetër. Të lutem. Mos bëni politikë, ju lutem. Mos e ngritni temperaturën. Në dakord, do t'ua jap fjalën por tash është debati për statutin, për ata edhe ju thash – jeni prorektor i Universitetit.

ARSIM BAJRAMI:

Për statutin po flas! Desha me theksue se nëse kjo çështje nuk është trajtuar si urgjente, edhe pse është proceduar në mënyrë krejt normale, atëherë nuk e dij se si ka mund një çështje e tillë të shtrohet si urgjente. Por, megjithatë, unë do të ndalem në esencën e çështjes. Pra, nuk do të merrem me procedurë dhe do ta votoj ratifikimin e Statutit. Do të merrem me çështje tjera. Cila është natyra e ratifikimit? Nëse natyra e ratifikimit është një votë formale, çfarë unë e mendoj, nuk kemi këtu nevojë me hap debat, siç e nisi profesor Esad Dauti për gjendjen në Universitet. Mendoj që edhe ministri gaboi, sepse ministri filloj t'na e propozojë ratifikimin si një ligj dhe filloj me arsyetimin që është e panevojshme. Në qoftë se prej nesh kërkohet një votë formale, pra për ratifikim, atëherë ne ashtu edhe duhet ta trajtojmë. Për ndryshe, diskutimet si ky i profesor Esad Dautit, janë diskutime plotësisht joserioze, plotësisht të pabazuara, me kualifikime politike dhe mendoj se nuk i bëjnë ndër këtij Kuvendi. Në qoftë se ne dojmë me hapë atë temë, atëherë ta hapim për debat dhe ta mundësojmë një debat çfarë duhet. Jo të shfrytëzohen tani këto malverzime procedurale që janë bërë për të plasuar teza jo të qëndrueshme për Unviersitetin. Andaj, duhet vërtetë të jemi të përgjegjshëm.

Zoti kryesues, nuk mund t'i arsyetoni shkeljet e procedurës. Ato janë evidente dhe ato edhe për laik janë të kjarta. Por në qoftë se Universiteti i Prishtinës është pajtuar plotësisht - është pajtue dhe këtu kemi një koncensus të plotë, domethënë është një tekstu i balancuar, i negocuar për të cilin nuk ka konteste, në aspektin material, nuk ka asnje problem që ai të miratohet. Mirëpo, ju merrne përgjegjësinë për shkelje të procedurës dhe për faktin se kjo çështje është proceduar dhe trajtuar plotësisht në mënyrë jorregullare dhe plotësisht jashtë çdo rregullave të procedurës.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Zoti deputet, edhe profesor, edhe prorektor! Dy herë sot e thoni zoti kryesues. Unë jam kryetar i Parlamentit, nuk jam kryesues. Në atë pjesën ku thoni... që unë plotësisht pajtohem. Unë thash, nuk i është dashur as ministrat, as Esadit sepse, me qëllim e thash, kërkohet pëlqimi dhe është arritur konsensus i plotë në mes Ministrisë dhe Rektoratit. Unë desha ta evitojmë krejt këtë.

Ndërsa, sa i përket çështjes që e ngritët, nuk ka asnje kontestim për Projektligjin... Ju u vërtetuat vetë që deputetëve nuk ...

(Ndërprerje e tonit)

Ju lutem, atë që e tha kryetari i Komisionit për mosfutje në rend të ditës të Projektligjit për Kompleksin memorial Adem Jashari, Kryesia e ka shqyrtuar dhe aprovuar. Proceduralisht, proceduralisht nuk është plotësuar afati i futjes në rend të ditës, por në mbledhjen e parë të ardhshme do të radhitet në rend dite dhe në seancën në këtë përbërje, unë edhe i thash kryetarit të Komisionit, gjithësesi do të procedohet dhe do të përfundoj kjo çështje, sepse këtu nuk ka asnje kundërshtim. Prandaj, mos t'i përzicjmë çështjet. Mos ta ngrisim... Ju lutem, nuk është debat për vlerësim të Universitetit. Nuk është debat. Pa arsyé mos të humbim energji. Profesor Sabri Hamiti e ka fjalën.

(Ndërprerje e shkurtër)

SABRI HAMITI:

Nejse, kjo puna e teknikës edhe nuk thotë shumë, nëse njerëzit janë të arsyeshëm - dëgjohet edhe përshtypja se le më me folë me zë të zmadhuar. Unë e konsideroj Kuvendin nivel të tillë.

Unë kam menduar dhe ende mendoj se kjo është ditë – thjesht një gjest festë që ne do ta pëlqejmë këtë Statut të Universitetit dhe do ta çojmë dorën për të.

(Ndërhyje, e kryetarit Nexhat Daci: Ju lutem, të gjithë përsëri duhet t'i vendosni kartelat...)

SABRI HAMITI:

Unë, thash edhe një herë, kam ardh në këtë mbledhje dhe – ende, edhe në këtë moment - mendoj se është një moment festiv që do ta ngrisim dorën në Kuvend për një Statut të Universitetit të Prishtinës, të cilin unë e kam lexuar me kujdes të madh, dhe menjëherë po ju them edhe me dashuni të madhe, dhe mendoj se është një tekst i shkëlqyeshëm dhe më vjen shumë mirë që edhe Senati i Universitetit e ka aprovuar, e që e ka nënshkruar edhe Ministria. Prandaj, dola këtu kurgjë të mos interpretoj tutje, pos të shpreh kënaqësinë time që më jipet rasti që sot ta pëlqejmë dhe ngrisim dorën për këtë Statut.

Unë, vetëm mendoj se edhe kolegët e mij të Universitetit - që janë këtu - do ta ndajnë këtë kënaqësi, si unë. Nëse jo, atëherë nuk dij çka të them?!

Pra, unë mendoj që s'ka nevojë absolutisht, në këtë fazë që ka ardh ky dokument të diskutojmë për çfarëdoqoftë tjetër, pos ta ngrisim dorën dhe të pajtohem me të. Ju falemnderit.

(Ndërprerje)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Unë po ju lus, sepse u dhanë shumë sqarime. Është konsensus i plotë në mes Senatit, në mes Rektoratit – Ministrisë dhe ne të japim pëlqimin.

Ju ftoj të deklarohemi përmes votës.

Kush është për dhënien e pëlqimit? Ju falemnderit shumë.

Kush është kundër? Le të numërohen votat kundër, sepse shumica janë për.

Nuk ka asnjë votë kundër.

A ka abstenime? Pesë abstenime.

Ju falemnderit shumë, dhe ju falënderoj shumë, sepse me këtë i mundësohet Universitet dhe Ministrisë puna normale.

(Duartrokositje)

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For ..... Shumica – Većina – Majority.....
  - Kundër – Protiv – Against ..... 00.....
  - Abstenime – Uzdržani – Abstained..... 05.....
-

Tani kalojmë në pikën tjetër të rendit të ditës.

Në vazhdim është – Shqyrtimi i Propozimit për emërimin e anëtarit të Bordit për telekomunikacion.

Anëtarë e Bordit rregullativ për telekomunikacion, me propozim të Qeverisë, janë emëruar sipas vendimit të Kuvendit të Kosovës, të datës 11 dhjetor 2003.

Meqë anëtar i pestë i këtij Bordi, zoti Ilir Dugolli ka ofruar dorëheqje, në vend të tij propozohet të emërohet zoti Safet Gérxhaliu.

Propozimi iu është shpërndarë të gjithë deputetëve, do të thotë konform nenit 7.1 të Ligjit për telekomunikacionin nr. 2002/7 Kuvendi mund të marrë vendim për miratim të dorëheqjes së Ilir Dugollit nga cilësia e anëtarit të Bordit rregullativ të telekomunikacioint dhe emërimin e Safet Gérxhaliut në vend të tij.

Miratimi bëhet sipas procedurës së zakonshme të votimit.

Unë mendoj se arsyetimi është i qartë.

Kush është për këtë propozim të Qeverisë? Ju falemnderit shumë.

A ka votë kundër?

Urdhëroni Hasan.

HASAN META:

Nacionaliteti kosovar, po shkruan këtu, çfarë është ky? Të dhënat po thotë: emri, mbiemri, lindja – janar 64, nacionaliteti kosovar dhe - i martuar, po thotë, për edukim ma poshtë. A bën të shpjegohet kjo, ju lutem?

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Të falemnderit. Unë nuk jam ekspert për shpjegime, por ka shpjegim shumë të thellë kjo që është, në kuptimin nëdërkombëtar ai e ka bërë shkëlqyeshëm, në kuptimin kosovar, nuk e kuptoja, prandaj e votuam, e unë ua dhash fjalën.

Pyes – a ka kush kundër propozimit? Nuk ka votë kundër.

A abstenon kush? Ju falemnderit.

Njëzërit konstatoj se u aprovua zëvendësimi dhe zgjedhja e anëtarit të bordit të telekomunikacionit.

Votimi – Glasanje – Voted:

- Për – Za – For	Të gjithë – Svi – All.....
- Kundër – Protiv – Against.....	00
- Abstenime – Uzdržani – Abstained.....	00

Kalojmë në pikën 13 të rendit të ditës – Shqyrtimi i Propozimit të Qeverisë për emërimin e kryetarit dhe një anëtar të Komisionit irregullativ të prokurimit publik, si dhe të kryetarit dhe anëtarëve të Agjencionit për Prokurim Publik.

Në seancën e sotme do të vazhdojmë me procedimin e propozimit të Qeverisë së Kosovës për emërimin e kryetarit dhe të një anëtar të Komisionit irregullativ për prokurim publik, pasi që anëtarët tjerë janë emëruar në Seancën e kaluar.

Për kryetar të Komisionit janë propozuar dy kandidatë. Votimi bëhet sipas radhës së propozuar. Nëse kalon i pari, votimi i dytë është i paobjekt.

Nën b) Për anëtarë të Komisionit irregullativ të prokurimit publik, i cili nuk kaloi me votimin e parë Qeveria..... tri pikë dhe kurgjë tjetër nuk thotë.

Me këtë do të thhotë se Qeveria e Kosovës do të thotë nuk ka dërgue propozim të ri.

Ne kemi objekt dhe mund ta procedojmë zgjedhjen e kryetarit, sepse nuk është irrespektuar vendimi i seancës së kaluar. Urdhëro Hydajet Hyseni, si anëtar i Kryesisë.

HYDAJET HYSENI:

Të falemnderit zoti kryetar dhe njëkohësisht kryesues i Seancës, që s'shoh asnjë të keqe këtu!

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ti nuk sheh sepse mirresh me gjëra që nuk don me i pa, Hydajet.

HYDAJET HYSENI:

Jo, jo. Po e them pa të keqe. Besoj se s'do t'na mungojë edhe pjekuria, edhe përgjegjësia që kësaj çështjeje t'i qasemi siç duhet dhe ta tejkalojmë siç vepruan edhe në raste të ngjashme, duke irrespektuar procedurat.

Më lejoni, kolegë deputetë, së pari të flas për një s qarim. Ne kemi shqyrtuar edhe në seancën e mëparshme, edhe sot po e shqyrtojmë një akt të dërguar nga Qeveria si vendim. Në raste të ngjashme, vendimet i kemi shqyrtuar si të tilla. Listën si tërësi! Është e vërtetë se dokumentit të Qeverisë mund t'i bëhen vërejtje në faktin se në versionin shqip janë përmendur dy kryetar, pa sqarime të duhura, kurse në versionin serbisht dhe anglisht – madje kjo mungon fare. Dhe, kuptohet se kjo çështje ka mbetur e pazgjidhur. Do të thotë, Kuvendit i është lënë mundësia që të përcaktohet për njërin nga kandidatët për kryetar të Komisionit.

Mirëpo, mendoj që deputetët e Kuvendit janë vënë në lajthitje pa nevojë, besoj pa qëllim të keq dhe është krijuar përshtypja sikur Qeveria ka dërguar kundërkandidat, kështu edhe është thënë shprehimisht. Kam përshtypjen se është ngarruar çështja e agjencionit me të komisionit, që janë dy çështje të ndryshme, ose e listës së kandidatëve që nuk janë pranuar nga Qeveria e që i janë dërguar Kuvendit për informim, dhe kaq.

Për më tepër, e kam shtruar edhe në mbledhjen e Kryesisë, kam kërkuar përgjegje, e meqë nuk kam marr përgjegje, e shtroj edhe në Seancë plenare. Materiali që është shpërndar – i Qeverisë, për arsyera për mua të panjohura – emrat e kandidatëve, të ndonjë kandidati kur është fjala për Komisionin, kandidati i tretë – Bejtush Isufi, është rrrethuar me laps të zi, gjë që përsëri është përsëritur pastaj për tre kandidatë, do të thotë të propozuarit për Agjpcionin e Prokurimit Publik, kandidati i dytë, i katërtë dhe pestë, nuk po përmendi emrat, që të mos ketë kurrfarë konotacioni.

Pyes publikisht: kush e ka bërë këtë, pse e ka bërë dhe çka do të thotë kjo në praktikat me të cilat vepron Kuvendi.

Këtë dyshim e kemi patur edhe që në fillim. Por pa dashur të prejudikojmë negativ, dhe duke besuar se do të votojmë siç kemi votuar herave tjera, propozimi i Qeverisë ka marrë parasysh faktin se është Qeveri e koalicionit, prandaj ka qenë një propozim i balancuar nga ministritë, dhe me votimin seleksionues, është prishur ky balanc dhe është prishur në përputhje me dorën që ka rrrethuar emrat dhe kështu u janë shpërndarë deputetëve.

Për më tepër, edhe votimi ka qenë i lëndueshëm. Deri në votimin e kontestuar, ka shkuar ashtu si ç ka shkuar dhe deputetët kanë qenë të pranishëm, por me votimin e dytë deputetët – një pjesë e tyre – nuk kanë qenë të pranishëm në sallë dhe përmendimin t' im është konstatuar gabimisht edhe në proces – unë po e them publikisht, jo me shkrim – se kanë votuar shumica dhe kandidatët tjere janë miratuar, janë përkrahur. Kërkoj që kjo të verifikohet nga një komision i posaçëm. Regjistrimet janë dhe le të konstatohet sa kanë qenë të pranishëm dhe sa kanë votuar.

Kërkoj, po ashtu që të sqarohet, meqë prej administratës nuk kemi marrë përgjegje – kush i ka rrrethuar emrat dhe pse e ka bërë këtë, të bëhet një komision i posaçëm që ta konstatojë këtë dhe natyrisht të shoqërohet edhe me përgjegjësinë e duhur.

Unë ju lus edhe një herë për mirëkuptim. Që të veprojmë bashkërisht, siç kemi vepruar – le ta hedhim në votim vendimin dhe propozimin e Qeverisë si të tillë. Do të ishte mirë që edhe ministrat e pranishëm ta sqarojnë sepse publikisht është thënë se Ministria është deklaruar për këtë qasje, për këtë qëndrim.

Për hirë jo vetëm të sotmes, por edhe të ardhmes që do t'na duhet për të ruajtur balancin, unë ju lus që ta votojmë qëndrimin si të tillë si vendim, të jemi unik dhe të ecim bashkërisht përpara. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Falemnderit. Vetëm një sqarim. Anëtarët e Kryesisë dhe deputetët nuk kanë pse të hetohen, sepse nuk është bërë rrëthimi... Edhe në mbledhje të Kryesisë është dhënë ky shpjegim. Unë plotësish pajtohem me atë çështje që nuk guxon të ngjajë një fenomen i këtillë. Edhe në Kryesi jemi pajtuar, sepse kjo formë është diskriminuese, është e patolerueshme në parlament. Unë mund t'i bashkëngjitem në këtë që të kërkohet dokumenti original që ka arrit në Parlament, domethënë atje ku është regjistruar dhe të mos hyjmë në gjëra të këtilla. Unë e kam edhe më leht, sepse nuk kam qenë atë ditë në seancë. Hydajeti ka marrë përgjigje të saktë që Parlamenti ka marrë vendim dhe vendimi mund të shqyrtohet pas kërkesës dhe ofrimit të argumenteve, të argumenteve të reja të një instance të pakënqur. Parlamenti ka kërkuar nga Qeveria mendim për anëtar tjetër. Qeveria nuk ka propozuar. Kjo procedurë nuk përfundon. Ne nuk do të zgjedhim sot. Ne të vetmën rrugë e kemi që të kërkojmë nga Qeveria të dërgojë emër të njëjtë ose emër të ri dhe atëherë bisedojmë. Sot mund të procedojmë vetëm për kryetar të Komisionit, ju lutem. Kjo është e vetmja rrugë.

Po, Lirak, mund të bisedojmë sa të doni. Do ta japim fjalën, por nuk kemi zgjidhje tjetër. Urdhëro. E ka fjalën Lirak Çelaj.

LIRAK ÇELAJ:

Unë vetëm desha ta plotësoj zotin Hydajet Hyseni. Pajtohem me të gjitha ato që tha, por në versionin anglisht është i përcaktuar kryetari. Do të thotë versioni anglisht nuk i ka dy kryetar. Kjo tregon që në versionin shqip është bërë gabim dhe dihet se edhe me Rregullore versioni në anglisht, kur ka gjëra kontestuese, versioni anglisht është ai i cili përcakton këtë punë. Edhe logjikisht është gabim

kur janë dy kryetar, kur vijnë dy propozime për kryetar dhe tregon se mund të jetë vetëm gabim teknik.

KRYETARI I KUVENDIT:

Domethënë, propozoni që mos ta zgjedhim kryetarin? E ka fjalën ministri, Ali Sadriu. Urdhëro ministër.

ALI SADRIU:

Të falemnderit zoti kryetar. Desha vetëm ta sqaroj rolin e zgjedhjes së organit i cili do të funksionojë dhe pasojat që do të mund të lindin nga mosfunkcionimi i këtij institucioni.

Ju kujtohet, kolegë të nderuar, se në disa seanca – kur unë kam folë për proceset buxhetore, e që është rezultat i një pune të gjatë shumëprofessionale, ku shkaktar kryesor i suficitit na lajmërohet pikërisht mungesa e infrastrukturës që rregullon çështjen e prokurimit. Organi rregullativ është ai që nxjerr ligjet, që nxjerr ligje dytësore, udhëzime administrative e të tjera, dhe me moszgjedhjen e këtij institucioni faktikisht hendikepohet e tërë puna e procesit të prokurimit. Çdo ditë e humbur, agjencitë shpenzuese, ministritë, komunat e të tjerat do të ballafaqohen me problemin e mosshpenzimit të mjeteve ashtu siç e kanë dinamikën e përcaktuar.

Ju lutem, unë këtu, si ministër i financave, duhet t'ua térheq vërejtjen. Ky organ duhet të funksionojë sa më parë. Unë ua kam sqaruar se Bashkësia Evropiane për këtë ka ndarë një grant dhe kanë ardhur njerëzit, e punojnë. Por, nëse nuk zgjedhim ne kryetarin që më vonë do ta nxjerr një grup tjetër që do të mirret me harmonizimin e pjesës tjetër ligjore, ky proces do të ngelë. Dhe, në fund të vitit, mos të habitemi nëse ballafaqohemi me një suficit, të cilin nuk e dëshirojmë asnjëri. Nevojat në Kosovë janë shumë të mëdha. Mjetet janë, dhe për shkak të procedurave të mos përdoren, vërtetë këtë nuk n'a e falë historia. Mendoni të gjithë. I harroni emrat dhe mendoni për zhvillimin dhe procesin e përgjithshëm. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ministër, ju falemnderit. Sipas versionit që zoti Çelaj e propozoi, ju e keni votuar edhe kryetarin në Seancën e kaluar? Ju e keni votuar Sejdi Rexhepin, apo jo? Urdhëro Fatmir.

FATMIR SEJDIU:

Zoti kryetar,

Unë s'dëshiroj ta zgjas shumë. Urdhëroni juve edhe Sekretaria t'ju ndihmojë përmes transkriptit të plotë se çka është votuar e çka s'është votuar.

Në versionin që unë kam punuar, nuk kam punuar anglisht me deputetët, kur e kam udhëheq Seancën, por bashkërisht dhe iu është dhënë sqarim filletar të gjithëve që ishin prezent se kemi një propozim për dy kryetar. Secili prej tyre është zgjedh fillimi në cilësinë e anëtarit të komisionit. Prej strukturës së përgjithshme zgjedhet kryetari i komisionit. Mund të ketë konsideratë në propozimin e Qeverisë për njërin ose të dytin, por Kuvendi mund të bëjë edhe proozim të tretë, dhe s'mund të pajtohem me atë që tha zoti Çelaj më herët. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. E ka fjalën zoti ministër – Brajshori, nëse ju mundeni me na ndihmuar.

BEHXHET BRAJSHORI:

Zoti kryetar, të nderuar kolegë deputetë,

Qeveria nuk ka dërguar në Parlament vendim për anëtarë të Komisionit. Qeveria ka propozuar sepse ajo e drejtë i jipet në bazë të Ligjit mbi prokurimin publik, kështu shkruan. Në mbledhjen e kaluar të Parlamentit ne vetëm kemi votuar katër anëtarë, dhe këtu është mbetur procedura.

Unë kërkoj që të shkohet me procedurë siç është e paraparë me Rregullore.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Të falemnderit. Zoti Hydajet Hyseni, për të dytën herë.

HYDAJET HYSENI:

Të falemnderit zoti kryetar. Jo për të dytën herë, por edhe më është përmendur emri, kështu që po e shfrytëzoj të drejtën time të replikës, por konsideroj se ka edhe nevojë të sqarohen disa çështje.

Së pari dëshiroj të sqaroj atë që tha pak më parë ministri – se nuk është dërguar vendim. Në shkresën që ne kemi përparrë, ju lutem – deputetë – shikojeni përparrë, sepse i keni edhe ju, thuhet: keni të bashkëngjitura vendimin, ...dhe

vendimin dhe kemi në tekst - vendimin e kryeministrisë. Le të fokusohet kamera dhe le të shihet.

E dyta, ajo që u tha rrëth asaj se a janë të rrëthuara apo s'janë të rrëthuara emrat. Dokumentat i keni përparrë, zotëri deputetë. Shikoni – ju lutem tekstin shqip, se vetëm shqip janë rrëthuar. E lus kamerën le të fokusohet. Numri 2 është i rrëthuar – te propozimi për komisionin rregullativ dhe tre numra tjerë – te propozimi për agjencionin.

(Ndërhyrje, pa kyçje të mikrofonit: Katër janë të rrëthuar!)

Katër janë të rrëthuar, apo jo, kolegë deputetë? Ashtu pra! Prandaj, dëshirojmë ta sqarojmë se së pari e vërtetë është se emrat janë rrëthuar. Për atë që u tha se kanë ardhur të tillë, unë e kam edhe tekstin që ka ardhë prej Qeverisë i cili është i pastër pa asnje rrëthim, zoti kryetar. Unë e dij që ju kanë vënë në lajthitje, siç po ju vënë shpesh në lajthitje, por nuk do të dëshiroja që ta merrni rolin e asaj që nuk mbrohet. Ajo nuk mbrohet, por dënohet, kryetar. Falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Hydajet, ose nuk po don me i regjistruet krejt fjalët. Unë thash – asnje deputet dhe asnje anëtar i Kryesisë nuk ka marrë pjesë në rrëthimin e askujt. Prandaj, unë nuk e kontestova këtë, thash le të hyhet e të shiqohet dokumenti origjinal. Ata që e pranojnë ta regjistrojnë, le të lypet burimi. Prandaj, unë s'polemizova me kurgjë.

Ju lutem. Në rend dite e kemi propozimin për kryetar të Komisionit. Janë të propozuar. Ne duhet të procedojmë sipas rregullit. Hasan nuk është ky debat. Qeveria kërkon emrin e kryetarit. Urdhëro...

HASAN META:

Fjalën e kam pasë edhe atë ditë, dhe për atë po e marr. Edhe atë ditë e kam thën se është bërë diçka në shpejtësi dhe realisht ne kemi menduar që komisioni duhet të jetë shumë profesional dhe Qeveria i ka propozuar njerëzit. Mirëpo, më vonë u luajt në letër partiake, këtu e luajti dikush në shpejtësi. Dhe, t'ua them të drejtën, anëtarë i komisionit që nuk është votuar është bërë me vota – kush i ka shumicën e votave, nuk është votuar dhe ka shkuar. Kemi mbetur aty. Nuk e kemi zgjedh kryetarin.

Tash po bëj pyetje unë, dhe nuk po kontestoj asgjë. Edhe Hydajeti ka të drejtë nëse është ashtu, por mirë - ajo le të hulumtohet. Po bëj pra pyetje unë: A bën të zgjedhet kryetari pa u zgjedh komisioni? Qeveria ndoshta do t'na e çojë një delegat tjetër, një emër tjetër nëse nuk është e pajtimit më me emrin e

përparshëm. Dhe, a duhet të jetë komision i tërësishëm dhe të zgjedhet kryetari, apo të shkojmë me atë komision të mangët? Kjo është pyetja.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Plotësisht pajtohem për këtë. Por komision i propozuar prej pesë antearë, katër janë votuar dhe ai komision mund të konstituohet. Është e drejtë e Parlamentit dhe nuk e dij pse po e lëshojnë seancën kolegët ende pa... Urdhëro Naim.

NAIM MALOKU:

E njëjta gjë zoti kryetar ka ndodhur edhe në Seancën e kaluar. Nuk është votuar kandidati vetëm se është propozuar nga një ministri, jipet përshtypje e tillë. Nuk është dhënë asnjë sqarim pse nuk votohet nga një grup parlamentar i njëjtë kandidat. Është votuar në bazë partiake, e edhe tash po shihet kjo. Dhe unë lus deputetët që ose të sqarohet pse nuk e voton Lidhja Demokratike e Kosovës një kandidat që e ka propozuar Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale dhe t'i kemi arsyet pse. Janë vërejtjet se nuk është e mundshme vetëm një grup parlamentar – të gjithë, do të thotë kanë mendim të njëjtë për një kandidat. Nuk do të shkojë mirë kjo, dhe mendoj se nuk është mirë të ndërpitet seanca. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Ne nuk mund të vazhdojmë me këtë, sepse nuk kemi kuorum për vendosje dhe vendimmarrje. Por, kur bëhet pyetje – pse vendos një grup parlamentar. Mendoj se nuk ka arsyet për pyetje të tilla, sepse janë bindjet e partive. Shpeshherë kemi votuar për çështje të caktuara dhe dëshiroj të hyj në këtë çështje.

Tani kemi 53 deputetë të pranishëm në sallë, dhe nuk mund të marrim vendim, sepse nuk kemi kuorum të mjaftueshëm. Urdhëro, mundeni ta merrni fjalën.

SABRI HAMITI:

Ashiqare se Kuvendi është kthyer në parekselansë - po tenton që të kthehet në debat politik. Unë për veti nuk do të dëshiroja që në këtë Kuvend të bisedohet si partizanë politik.

Njerëzit që mendojnë se do ta pengojnë punën në Parlament në këtë formë, e kanë shumë keq. Mos të mendojnë se do të marrin poena pse sillen kështu, po ju garantoj. Nëse ekzistojnë nevojat kaq të mëdha të Kosovës që të krijohen këto

organe të domosdoshme për veprim - përgjegjësia trefish tritet e deputetëve nëse kryhen këto punë dhe kjo kurrësesi nuk arsyetohet me rezultate të votimeve. Kurrësesi! Ka njerëz që votohen, ka njerëz që nuk votohen.

Pra, nëse ne fillojmë ashtu të logjikojmë, a tëherë gjithcilen herë dikush do të mbetet shkallëve duke hyrë e duke dalë.

Këtu dola tash definitivisht ta them një gjë. Interesat që nuk janë parlamentare, që nuk janë të Kosovës me të katër këmbët, a me dy a si doni, po donë me hy në Kuvend, dhe unë ishalla - për veti - nuk do të jem njeri që do t'i përkrah ato. Interesa, përfat shumë të keq, të paraprojektuara. Interesa që s'kanë të bëjnë me Kosovën hiq, por janë faktikisht interesa të natyrave krejt tjera.

Unë kërkoj nga të gjithë deputetët, por sidomos nga deputetët e Lidhjes Demokratike të cilët i kryesoi – besoj deri në fund të këtij mandati – që këtë formë të punës nuk do ta pranojmë dhe do të vazhdojmë të logjikojmë që puna e sjell Kosovën përparrë e jo bojkotet qesharake – për interesat, unë po ju them, shumë personale dhe po shihet shumë materiale. Ju falemnderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju falemnderit. Bujar nuk ka nevojë të paraqiteni. Unë mendoj se gabimisht po politizojmë. Nuk kemi kuorum...

(Ndërhyrje, pa kyçje të mikrofonit)

Po, ani, por nuk e përfundova. Ne jemi në fund të mandatit. Unë e thash se po vërehen temperatura të larta, edhe dje u vërejtën të tilla. Po, do t'ua jap fjalën. Nuk ka nevojë për këtë. Kryesorja është një gjë – Qeveria nuk e ka rrespektuar vendimin e Seancës plenare. E dyta, nuk kemi kuorum por – si udhëheqës të grupeve parlamentare – të dyve do t'ua jap fjalën, së pari profesor Bajrami, pastaj Bujar Dugolli.

ARSIM BAJRAMI:

Falemnderit zoti kryetar. Besoj se nuk kemi nevojë tash me manipulue për qëllime politike. Ja, po shihet se sa është... sa ka qenë...

(Ndërhyrje të numërtës)

Mendoj se është s'humë çështje e diskutueshme se kush është kah e politizon punën në Kuvend. Në qoftë se ju doni me gjend se kush është kah e politizon punën e Kuvendit, atëherë hapna debat dhe ai do të shihet.

(Ndërhyerje, pa kycje të mikrofonit)

Natyrisht, natyrisht. Saheqë që shkelni rregullat elementare të procedimit... Ajo është formë e veprimit çdokund. Kështu që është shumë çështje e diskutueshme kush është kah e politizon punën në Kuvend dhe nuk është mirë që kjo foltore të përdoret për të mëshehur pikërisht veprimet që nuk janë këtu në favor të punës së Kuvendit. Ne kemi pasë një votim dhe rekomandim të Qeverisë në mbledhjen e fundit. Atëherë pse nuk sygjerohet dhe pse nuk bëhet ajo formë e sygjerimit që i ka dhënë Qeveria, por pikërisht mendoj se imponimi i një votimi të tillë po tregon se... është për interesa grupore

(Ndërprerje nga teknika me vërejtje paraprake)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Arsim...

(Ndërprerje)

Tani bëjmë një pauzë, dhe në qoftë se nuk merremi vesh, Seanca është e përfunduar. Do të shihemi në seanca tjera.

Seanca përfundoi në orën 12,40.

E transkriptoi, teknikisht e përshtati dhe korrektoj: RT, zyra E-04, tel.038-211-860 (rtullari@hotmail.com)